

EXPORTWAARDE NEDERLANDSE POPULAIRE MUZIEK

2019

buma•cultuur

Onderzoeksrapport

In opdracht van **Buma Cultuur**

uitgevoerd door:

Perfect & More BV

Postbus 2100

1200 CC Hilversum

2019

Presentatie:	Eurosonic Noorderslag Groningen
Datum:	januari 2021
Onderzoeker:	Sieb Kroeske
Aantal pagina's:	43 (incl. bijlagen)
Opdrachtgever:	Buma Cultuur
Projectnaam:	Exportwaarde Nederlandse populaire muziek

© 2021 Perfect & More bv in opdracht van Buma Cultuur.

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder uitdrukkelijke toestemming van Buma Cultuur. Het ter inzage geven van dit rapport aan direct belanghebbenden is toegestaan.

No part of this document may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of Buma Cultuur.

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

INHOUDSOPGAVE:

Samenvatting	4
1. OPDRACHT	8
1.1 Aanleiding	8
1.2 De opdrachtgever	8
1.3 Opdrachtformulering en onderzoeksdoelen	8
1.4 Afbakening	9
1.5 De opdrachtnemer	10
1.6 Methodologie	11
2. ONDERZOEK	13
2.1 Exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek	13
2.1.1 De meeste optredens	15
2.1.2 DJ Mag Top 100	17
2.1.3 De Nederlandse populair klassieke export	18
2.1.4 De Nederlandse pop-rock-punk-metal export	18
2.2 Marktwerving	20
2.2.1 Marktwerving: criteria Nederlandse muziek, muziekexportmarkt	21
2.3 BUMA/ Stemra	23
2.4 Meest bezochte landen	26
3. ONDERZOEKSRESULTAAT EN CONCLUSIES	28
3.1 Meetinstrument	28
3.2 Exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek + grafieken	30
3.3 Nawoord	34
Literatuur, bronnenlijst	35
BIJLAGEN	36
Bijlage 1: Europa tour 2019 - DE STAAT	
Bijlage 2: GOLD 'Would it kill you to smile? European tour 2019	
Bijlage 3: I AM OAK Japan tour 2019	
Bijlage 4: MDL Beast Festival 19-21 december in Riyadh, Saoudi Arabië met veel NL dj's	
Bijlage 5: Yellow Claw China tour 2019	
Bijlage 6: Top tours overzicht Billboard magazine februari 2019, op #28 André Rieu	
Bijlage 7: Altin Gün – European Tour 2019, North America Tour 2019, zomer + najaar	
Bijlage 8: Pip Blom USA tour November 2019	
Bijlage 9: Delain North America Tour, European Tour	

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

SAMENVATTING

De Exportwaarde van de Nederlandse Populaire Muziek is in 2019 licht gedaald met 1,01% in vergelijking met 2018.

Sinds de start van dit onderzoek in 2004 is de waarde toegenomen van € 31,6 miljoen in 2004 naar ruim € 214,1 miljoen in 2019. Het gaat hierbij om 3 onderdelen waarop het onderzoek is gebaseerd, nl. Rechten, Opnamen en Optredens.

Het aandeel van de dance muziek (optredens) is vanaf 2009 in dit onderzoek, ten opzichte van de andere twee onderdelen, het belangrijkste onderdeel in waarde. In 2009 was het aandeel 33%, in 2019 is dit bijna 72%. En de waarde in euro's is bijna 154 miljoen. Met dj's als R3Hab, Sam Feldt, Tiësto, W&W, Don Diablo, Bassjackers, Martin Garrix, Armin van Buuren, Oliver Heldens, Afrojack, Sunnery James & Ryan Marciano, Headhunterz, Brennan Heart, Quintino, Joris Voorn. Het zijn de namen van de DJ's die bij de 20 meest optredende artiesten staan. Nieuw Nederlands dj-talent blijft zich manifesteren over de landsgrenzen. Relatieve nieuwkomers op het internationale vlak zijn o.a. Brooks, DJ Admin.

De groei en ontwikkeling van EDM, Electronic Dance Music, in Noord Amerika (VS en Canada) was sinds 2009 een belangrijke factor. Deze groei is voorbij. Na eerst een voorzichtige afname van die groei in 2016 is deze nu flink gedaald in 2019 en ten opzichte van 2015 bijna gehalveerd. Andere markten groeien juist, zoals in het Verre Oosten, met China, Japan, Indonesië, Thailand, India, Singapore, Zuid Korea.

Europa doet het in 2019 een stuk beter, met een flinke groei in Duitsland, Groot Brittannië, en Frankrijk. Na een terugval in 2017 is het aantal optredens in Duitsland in 2018 en nu ook in 2019 verder gestegen. Duitsland blijft voor Nederlands copyright ook de belangrijkste markt (zie pagina 23, hoofdstuk 2.3 bij Buma/Stemra en figuur 11).

De Top 5 van landen met de meeste optredens (op basis van de 50 meest optredende NL artiesten) is de VS, Duitsland, Groot Brittannië, Spanje en China.

Met populair-klassiek staat André Rieu blijvend hoog genoteerd. Februari 2019 publiceerde het Amerikaanse popmuziekvakblad Billboard, André Rieu bij de 30 hoogste inkomsten uit optredens in de VS (periode 2018) (zie bijlage 6).

Traditiegetrouw start André Rieu ieder jaar zijn wereldtour in Europa. Aan het begin van het jaar in o.a. Duitsland. In maart 2019 bezocht hij 7 keer de Altice Arena in Lissabon/Portugal (capaciteit á 20.000 toeschouwers). In april was het de beurt aan Roemenië waar 4 keer in de BTarena in Cluj-Napoca werd opgetreden (á 9.300 toeschouwers). In september 2019 vertrekt André met zijn gehele entourage naar Zuid Amerika, waar driemaal in Bogota/Colombia wordt opgetreden in de Movistar Arena (capaciteit á 14.000). Oktober 2019 wordt viermaal opgetreden in Santiago/Chili in de Movistar Arena (capaciteit á 17.000 toeschouwers). November 2019 is André met zijn orkest terug in Lissabon/Portugal in de Altice Arena voor 6 concerten met zijn Kerstshow.

Binnen het pop-rock-metal segment waren er bij de meeste optredens o.a. Altin Gün, Pip Blom, Jaya The Cat, De Staat, Delain, My Baby, Gold, Focus, Town of Saints, Antillectual, Anneke Giersbergen, Tim van Tol, Born From Pain, Within Temptation, Spinvis te melden.

In totaal zijn 1365 artiesten onderzocht, daarvan waren 961 Nederlandse acts in 2019 op enige of uitgebreidere wijze actief buiten Nederland. In totaal waren Nederlandse artiesten/dj's in 85 landen over de wereld actief (zie bijlage 2 en 3).

n.b. het gaat in dit onderzoek altijd om activiteiten buiten Nederland

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

De waarde die de Nederlandse muziekexport toevoegt aan de Nederlandse economie bedraagt in 2019 naar schatting € 214 miljoen (tabel 1).

Bijna 72% hiervan komt voor rekening van de dancemuziek (optredens, opnamen), nl. bijna € 154 miljoen. In 2008 was het aandeel dancemuziek (optredens, opnamen) nog 35,4% en een geschatte waarde van € 17,8 miljoen.

Dat is het resultaat van het onderzoek dat Perfect & More bv heeft uitgevoerd naar de exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek in 2019. Het gaat om jaarlijks onderzoek sinds 2004 in opdracht van Buma Cultuur.

Het bedrag van ruim € 214,1 miljoen verwijst naar de opbrengsten van de exploitatie van Nederlandse muziek (Nederlands copyright) in het buitenland na aftrek van gemaakte kosten maar inclusief salarissen, winst en belasting.

Rechten	2019	%
Buma	17.990.058	8,40%
Stemra	5.179.741	2,42%
Sena	5.040.883	2,35%
Subtotaal	28.210.682	13,17%
Opnamen	2019	
Dance labels	8.898.000	4,16%
Majors	1.329.000	0,62%
Indies	2.224.500	1,04%
Buit. signings	775.000	0,36%
Subtotaal	13.226.500	6,18%
Optredens	2019	
Dance/EDM	145.028.000	67,73%
Overig	27.660.000	12,92%
Subtotaal	172.688.000	80,65%
Totaal	214.125.182	100%
min 1,01 % t.o.v. 2018		

Tabel 1: Overzicht van de waarde in miljoenen € en % door de Nederlandse muziekexport in 2019
(bron: perfect & more bv)

Van de Nederlandse muziekexport is 13,1% afkomstig uit auteursrecht en naburige rechten (€ 28,2 miljoen). 6% komt uit de exploitatie van opnamen van Nederlandse artiesten in het buitenland (€ 13,2 miljoen) en 80,6% van optredens van Nederlandse artiesten over de grens (€ 172,6 miljoen). Vergelijken we deze bedragen met het voorgaande jaar (zie tabel 15) dan zien we een lichte daling bij rechten, stabiliteit bij Opnamen en lichte daling bij Optredens.

Het aantal geregistreerde optredens (zie tabel 19) loopt iets terug, maar het is en blijft sinds 2009 een substantieel groot onderdeel van dit onderzoek. Interessant is dat de 50 meest optredende artiesten 29% van het geheel uitmaken.

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

In tabel 2 hieronder is de ontwikkeling te zien van optredens van de afgelopen jaren evenals het aantal registraties. De belangstelling voor met name (club) dj's vanuit Nederland blijft groeien, wat blijkt uit het toenemend aantal registraties die we onderzoeken, die vooral bij dance zitten.

OPTREDENS	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	verschil optredens
1365 registraties in 2019	14.444												min 0,96 % t.o.v. 2018
1319 registraties in 2018		14968											min 0,97 % t.o.a. 2017
1277 registraties in 2017			15480										plus 0,001 % t.o.v. 2016
1226 registraties in 2016				15457									plus 5% t.o.v. 2015
1172 registraties in 2015					14689								min 5,1% t.o.v.2014
1140 registraties in 2014						15484							plus 10,5% t.o.v. 2013
1088 registraties in 2013							14010						plus 12,5% t.o.v. 2012
957 registraties in 2012								12444					plus 15% t.o.v. 2011
728 registraties in 2011									10842				plus 29% t.o.v. 2010
506 registraties in 2010										8395			plus 55% t.o.v. 2009
373 registraties in 2009											5533		plus 79% t.o.v. 2008
280 registraties in 2008												3079	

Tabel 2: Overzicht totaal aantal optredens 2019 in vergelijking met de voorgaande jaren
(bron: perfect & more bv)

In tabel 3 is de ontwikkeling te zien van de optredens van de bovenste 50 optredens uit het onderzoek, dus de meeste optredens van de afgelopen jaren.

	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Alle optredens totaal	14.444	14.968	15.480	15.457	14.689	15.484	14.010	12.444	10.842	8.395	5.533
Top 50 optredens totaal	4.201	4.238	4.335	4.411	4.602	4.985	4.750	3.744	3.149	2.429	1.527
% van het totaal t.o.v. Top 50	29,09%	28,31%	28,00%	28,53%	31,32%	32,19%	33,90%	30%	29,00%	28,90%	27,60%

Tabel 3: Totaal optredens vergeleken met de top 50 meeste optredens
(bron: perfect & more bv)

Bijzonderheden Buma/Stemra 2019 buitenland gelden

Voor de goede orde, de Buma/Stemra buitenland cijfers wijken af van het gene in het Buma/Stemra jaarverslag 2019 vermeld. Ten behoeve van dit exportonderzoek is (net als voorgaande jaren) een correctie op de cijfers toegepast i.v.m. buitenlandse Buma/Stemra aangeslotenen. In 2018 zijn er voor het eerst Online gelden Pan-Europese Licenties, die direct door Buma/Stemra met de internationale DSP's (Demand-side platforms) zijn afgesloten, geïncasseerd voor NL repertoire. Dit bedrag had in 2018 minder impact op de totale omzet (2% van de totale omzet). Echter in 2019 is het Pan-Europees licenseren enorm toegenomen (18% van de totale omzet.)

Met een totaal van € 23.169.799 is de 2019 incasso van Buma/Stemra uit het buitenland, voor alleen NL rechthebbenden, een stuk hoger uitgekomen ten opzichte van 2018 en 2017. De stijging t.o.v. 2018 betreft 8% waar de stijging t.o.v. 2017 32% betreft. Bij de Stemra kant heeft er een daling plaatsgevonden van 8%. E.e.a. door nabetalen oude periodes in 2018. De meest opvallende stijging ten opzichte van 2018 komen uit Scandinavië/Baltics (53%). De oorzaak hiervan is het Pan-Europees licenseren.

Succesvol v.w.b. buitenland exploitatie in 2019 was wederom repertoire van o.a. Afrojack, Giorgio Tuinfort, Martin Garrix, Rob van Leeuwen en André Rieu. Ook scoorde vormgevingsmuziek (tunes, jingles en RTV-achtergrondmuziek) en muziek in commercials weer goed.

Lees verder op pagina 23, 24, 25

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

n.b. Vergelijkingen met exportcijfers van andere landen die onderzoek doen naar de exportwaarde van populaire muziek is helaas niet mogelijk, omdat er andere methoden en definities worden gebruikt of omdat er in het geheel geen onderzoek naar wordt gedaan. Een vergelijking met andere kunstsectoren of andere exportindustrieën vallen buiten de scope van dit project.

In dit jaarlijkse onderzoek is gekozen voor het meten van de toegevoegde waarde die wordt gerealiseerd met de export van de muziek (rechten, opnamen en optredens). Hiermee wordt de exportwaarde van aan muziekexploitatie gerelateerde bedrijven niet meegerekend. In dit onderzoek gaat het om de direct gerelateerde zaken met betrekking tot de muziek (Nederlands copyright). Tijdens de uitvoering van de meting blijkt dat gegevens door partijen met moeite of maar deels worden verstrekt. De informatie van instanties als BUMA, Stemra en SENA zijn wel exact en betrouwbaar. De exportwaarde van opnamen en optredens is minder betrouwbaar. De diverse sociale media en platforms bieden de kans om elke artiest nauwlettend gade te slaan wat betreft de muzikale activiteiten.

Om een betrouwbaarheidsfactor te verkrijgen is een bijna dagelijkse waakzaamheid noodzakelijk. Mede ook door het inmiddels al vele jaren volgen van de data sinds 2004 en het opbouwen van relaties met partijen wordt de betrouwbaarheidsfactor jaarlijks nauwkeuriger. Dit alles leidt ertoe dat de genoemde waarden in dit rapport over 2019 van € 214,1 miljoen het karakter hebben van een goed gefundeerde schatting.

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

1. OPDRACHT

1.1 Aanleiding

In 2006 verschijnt het TNO-rapport *Exportwaarde van Nederlandse populaire muziek* over 2004 (publicatie mei 2006 Rutten & Hoogendoorn). Dit onderzoek, i.o.v. Buma Cultuur, krijgt voor 2005 geen vervolg. In 2007 vragen toenmalig onderzoeker Paul Rutten en Buma Cultuur aan Perfect & More bv om het onderzoek te continueren. Perfect & More bv richt in 2007 haar onderzoek naar de exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek op 2006 maar doet er tegelijk al het mogelijke aan om alsnog 2005 in kaart te brengen. Vanaf 2008 wordt steeds het voorgaande jaar onderzocht. De verschijning van dit onderzoeksrapport over 2019 is tijdens Eurosonic-Noorderslag 2021.

1.2 De opdrachtgever

Buma Cultuur bestaat sinds 1962 en houdt zich bezig met de ondersteuning en promotie van de Nederlandse lichte muziek in binnen- en buitenland. Daartoe wordt ze met name in staat gesteld door de auteursrechtorganisatie BUMA die in Nederland verantwoordelijk is voor incasso en repartitie van openbare uitvoeringsrechten. Buma Cultuur voert in samenwerking met partners in binnen- en buitenland een groot aantal projecten uit die Nederlandse muziek ten goede komen.

Een belangrijke component van de promotieactiviteiten van Buma Cultuur is gericht op het buitenland. Een succesvolle promotie van Nederlandse lichte muziek in het buitenland komt ten goede aan Nederlandse auteurs, uitgevers, uitvoerende artiesten en producenten. De belangrijkste financier is auteursrechtenorganisatie BUMA.

BUMA is verantwoordelijk voor de incasso en verdeling van openbare uitvoeringsrechten in Nederland en zorgt, door haar contacten en contracten met buitenlandse zusterorganisaties, dat Nederlandse rechthebbenden de vergoedingen ontvangen van het gebruik van hun werken in het buitenland.

1.3 Opdrachtformulering en onderzoeksdoelen

Probleemstelling:

Om meer zicht te krijgen op de context en Ausgangssituatie van de buitenlandse promotieactiviteiten en op de resultaten er van en om haar beleid daarop te kunnen sturen, heeft Buma Cultuur behoefte aan betrouwbare informatie over de exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek die periodiek en continue wordt uitgevoerd. Daarom neemt ze in 2005 het initiatief tot onderzoek naar de exportwaarde van Nederlandse popmuziek (over 2004). Toen door TNO, die een basis legt voor een periodiek te herhalen meting. Het vervolgonderzoek in de jaren daarna doet Perfect & More bv. De uitgangspunten van Buma Cultuur zijn vooral muziekgecentreerd en zijn niet gericht op de spin-off effecten die vanuit de muziekeconomie gelden voor het bredere muziekindustriecluster en zelfs de rest van de economie.

Het onderzoek richt zich op alle vormen van exploitatie van de Nederlandse populaire muziek op de buitenlandse markt: rechten (auteursrechten en naburige rechten), opnamen en optredens.

Onderzoeksdoel:

Het in kaart brengen van de exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek over 2019.

Naast financiële waarde (economisch kapitaal) onderkent de Franse socioloog Pierre Bourdieu cultureel kapitaal en sociaal kapitaal waar hij later nog andere vormen van kapitaal aan toevoegt

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

zoals symbolisch en linguïstisch kapitaal. In dit onderzoek beperken we ons tot het economische kapitaal (Pels, 1992).

Centrale vraagstelling:

Wat is in financieel opzicht de waarde van de export van de Nederlandse populaire muziek over 2019?

Deelonderzoeksvragen:

1. Welke financiële waarde kan op het gebied van rechten worden vastgesteld?
2. Welke financiële waarde kan op het gebied van opnamen worden vastgesteld?
3. Welke financiële waarde kan op het gebied van optredens worden vastgesteld?

1.4 Afbakening:

In tijd: Elk jaar wordt onderzoek verricht naar het jaar er voor. In januari volgend op het onderzoeksjaar worden de resultaten bekendgemaakt tijdens Eurosonic-Noorderslag.

In plaats: Er wordt gekeken naar de activiteiten door Nederlandse popartiesten over de gehele wereld. Deze wereldmarkt wordt geclusterd naar 5 *exportmarkten* te weten:

1. de Engelstalige markt (Verenigde Staten, Canada, Groot Brittannië, Ierland, Australië en Nieuw Zeeland),
2. de Continentaal Europese markt,
3. de Latijns-Amerikaanse markt,
4. de Aziatische markt,
5. de Afrikaanse markt.

In bron (uitgangspunten):

Om de Nederlandse muziekexport in kaart te kunnen brengen, moeten allereerst criteria worden gesteld. Wat behoort tot Nederlands product als het om populaire muziek gaat?

Met betrekking tot de exportwaarde van muziek zijn verschillende definities gangbaar. De keuze voor een bepaalde definitie heeft te maken met het gekozen perspectief. Vanuit het perspectief van auteursrechtenorganisaties is vaak vooral van belang dat het gaat om Nederlands auteursrecht. Vanuit Nederlandse muzikanten beschouwd, staat voorop dat het gaat om Nederlandse uitvoerende artiesten of in bredere zin, muzikanten die in de Nederlandse muziekpraktijk zijn geworteld. Binnen de muziekindustrie spreekt men van lokaal repertoire in de betekenis van 'local signings'. Dat kunnen vanuit Nederlands perspectief ook buitenlandse artiesten zijn die in Nederland onder contract staan.

- De criteria voor het *Nederlandse populaire muziekproduct* zijn voor dit rapport als volgt uitgewerkt:
 1. muziek (composities en teksten) die het werk is van componisten en tekstdichters met de Nederlandse nationaliteit,
 2. muziek die wordt uitgevoerd door muzikanten met de Nederlandse nationaliteit of muzikanten die zijn geworteld in de Nederlandse muziekpraktijk, ongeacht de nationaliteit van de rechthebbenden op de uitgevoerde composities,
 3. Nederland als land van vestiging van de uitgever (publisher),
 4. Nederland als land van vestiging van de producent van de opname (land van signing).

Wanneer Nederlandse muzikanten muziek van eigen hand uitvoeren vallen de criteria onder 1 en 2 in de praktijk vaak samen. Dat is niet het geval wanneer Nederlandse muzikanten composities van buitenlandse auteurs uitvoeren en wanneer buitenlandse muzikanten Nederlandse composities vertolken.

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

- Populaire muziek

Onder populaire muziek verstaat Buma lichte muziek.

In dit onderzoek merken we daarbij de muziekgenres als in tabel 4 weergegeven aan.

- Exportwaarde

De exportwaarde verwijst naar de financiële opbrengsten van de exploitatie van Nederlandse muziek in het buitenland na aftrek van gemaakte kosten maar inclusief salarissen, winst en belasting. Het onderzoek is onder andere gebaseerd op gegevens van rechtenorganisaties en informatie van belangrijke bedrijven uit de Nederlandse en buitenlandse muziekbranche.

Muziekstijlen populaire muziek						
pop/rock	dance	pop.klassiek	Levenslied/feest/schlagers	HaFaBra	various/jazz/crossover/world	RTV
algemeen populair	algemeen dance	alg pop klassiek	levenslied/volksmuziek	Harmonie	algemeen pop jazz	commercials
country	house	instrumentaal	feestmuziek	Fanfare	instrumentaal	tunes
ballad/chanson	trance	ballroom	schlagers	Brass	wereldmuziek	jingles
nederlandstalig	techno	opera			overige	
palingsound	hardcore					
NL dialect	hardstyle					
instrumentaal	electro					
algemeen rock	drum n bass					
blues						
hardrock						
metal						
punk						
gothic						
alternative						
instrumentaal						
urban						
R&B						
soul						
hiphop						
instrumentaal						
rap						
reggae						
latin						

Een track kan binnen een hoofdcategorie onder meerdere subs thuis horen.

Tabel 4: Genre-indeling populaire muziek¹

1.5 De opdrachtnemer

De eigen identiteit van de onderzoeker is nooit helemaal uit te schakelen en heeft dus invloed op het onderzoek. Om die reden geven we hier aan welke relevante bagage de onderzoeker in het licht van dit onderzoek meebrengt.

Perfect & More bv is opgericht in 2007 door Sieb Kroeske en Joke Fictoor. Het bedrijf is actief in de radio-, muziek (media)industrie. Verschillende werkzaamheden die de oprichters in voorgaande jaren op persoonlijke titel uitvoerden, vallen nu in de besloten vennootschap. Onderzoek is één van de divisies van Perfect & More bv. Sieb Kroeske voert dit onderzoek uit.

S.L. Kroeske (Sieb) is al jaren werkzaam in zowel de muziek- als radiobranche (Radio Veronica, Veronicablad, Stichting Nederlandse Top 40, Ariola Benelux/BMG, Stichting Mega Top 50, Mega Media, Zilveren Harpen jury, Hogeschool Inholland, Olon Awards jury, Conservatorium Haarlem). Samensteller van hitlijsten w.o. Nederlandstalige Top 20, Oranje Top 30. Sieb is onder andere:

- Docent radiomanagement, muziekmanagement en coach bij de hbo-opleiding Creative Business (v/h M.E.M.), hogeschool Inholland

¹ Hoofdcategorieën volgens indeling BUMA/Stemra + (cursief onder dance) aanvulling Perfect & More

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

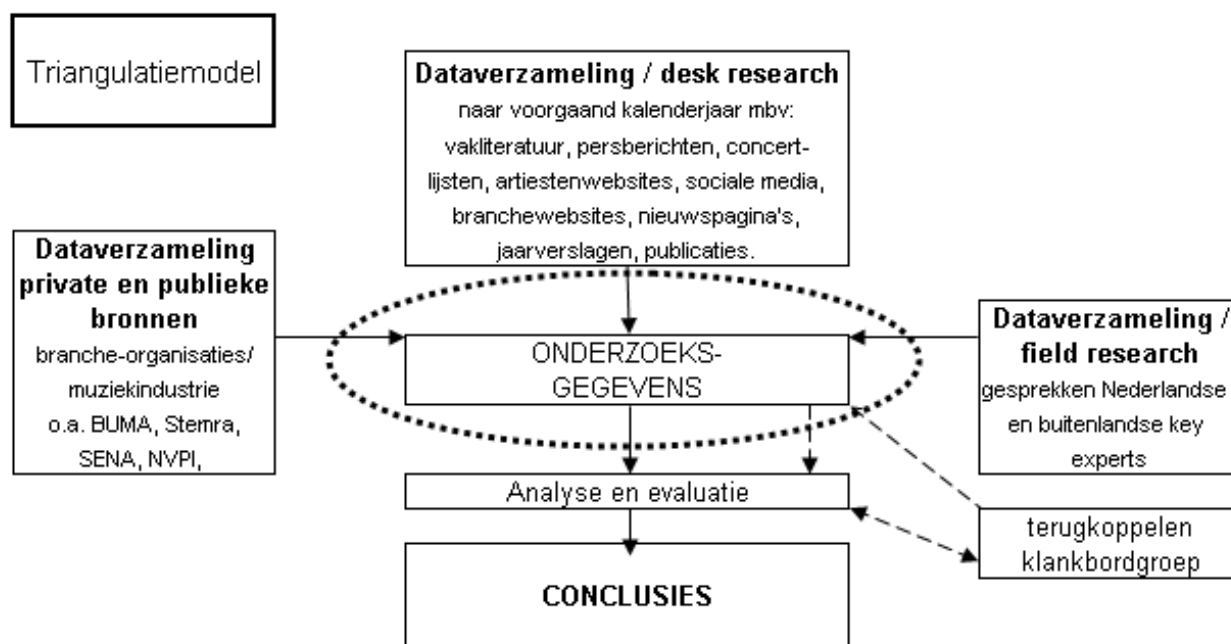
- Initiatiefnemer van campus radio bij de hogeschool Inholland vanaf 2005
- Gastdocent bij diverse instellingen voor radio, muziek, data en hitlijsten,
- Marktonderzoeker in de radio- en muziek (media) branche bij Perfect & More.
- Initiatiefnemer, organisator Groene (Glazen) StudentenBus bij Inholland 2009 – 2015, Inholland Radio (2005-heden).
- Auteur van het eerste boek *Hitdossier* (1976) en auteur van de boeken *Basisboek Muziekmanagement* (2007) en *Radiomanagement* (2008).
- Docent Muziekmanagement, Conservatorium Haarlem, opleiding E-musician
- Initiatiefnemer platform NLhitarchief (2019).

1.6 Methodologie

Om inzicht te krijgen in de kennis die nodig is om de doelstelling te bereiken, moet de probleemsituatie worden geanalyseerd aan de hand van een conceptueel model. Dit model geeft:

- de grenzen van het onderzoeksmodel,
- de selectie van de variabelen,
- de relaties tussen deze segmenten.

In het conceptueel model laat de onderzoeker zien welke variabelen voor het onderzoek relevant zijn.

Tabel 5: conceptueel model

Validiteit

Voor de controleerbaarheid van het onderzoek is gebruik gemaakt van datatriangulatie en member checks:

- Data triangulatie:
Er worden meerdere databronnen gebruikt:
 1. Desk research
 2. Overleg met experts
 3. Private en publieke bronnen:
* *Statistieken bij branche- en koepelorganisaties*

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Door verschillende brancheorganisaties worden statistieken verzameld die een licht kunnen werpen op de vraag die in het beoogde onderzoek centraal staat. Daarbij gaat het voornamelijk om de NVPI (de brancheorganisatie van de Nederlandse entertainmentsector), BUMA/Stemra (de Nederlandse organisaties verantwoordelijk voor incasso en repartitie auteursrechten met betrekking tot openbare uitvoering en mechanische reproductie voor haar aangesloten in Nederland en internationaal) en SENA (de Nederlandse organisatie verantwoordelijk voor incasso voor naburige rechten voor wat betreft de openbare uitvoering voor haar aangesloten in Nederland en internationaal).

** Gegevens van representatieve bedrijven in de sector*

Een andere mogelijkheid die in dit onderzoek wordt gebruikt, is gegevensverzameling direct bij de bron, de bedrijven en instellingen die de rechten bezitten op de muziek die internationaal wordt geëxploiteerd en die daarmee een direct zicht hebben op de gerealiseerde revenuen. Met behulp van deze triangulatie kan worden geverifieerd of de onderzoeksgegevens op correcte wijze zijn vastgesteld. Het moet leiden tot convergentie, de conclusies moeten in dezelfde richting wijzen.

- Member checks

De interpretaties en onderzoeksbevindingen worden besproken met deskundigen; vertegenwoordigers van het werkveld. De klankbordgroep dient de onderzoeker, op verzoek, van advies. Het profiel van deze groep is als volgt:

- Vertegenwoordiging van BUMA, Stemra en SENA;
- Vertegenwoordiging van muziekproducenten van opnames en geluidsdragers, (majors en independents);
- Vertegenwoordiging van auteurs en muzikuitgevers;
- Vertegenwoordiging van uitvoerend muzikanten.
- Vertegenwoordigers evenementenbranche incl. boekingen

2. ONDERZOEK

2.1 Exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek

In onderzoeken naar het economische belang van de Nederlandse populaire muziek gaat de aandacht veelal uit naar de economische betekenis van de exploitatie op de nationale markt. Een goede 'performance' op de thuismarkt is immers van groot belang voor componisten en uitvoerend muzikanten, uitgevers van muziek en producenten en exploitanten van opnamen en de muziek-labels. Echter ook een succesvolle exploitatie in het buitenland is van groot belang voor de opbouw van een gezonde, op continuïteit gestoelde muziekindustrie. Muziek die louter op de nationale markt kan worden verkocht, krijgt te maken met een exploitatieplafond. Om voldoende inkomsten te genereren voor een gezonde winstpositie en om de noodzakelijke budgetten voor nieuwe producties vrij te kunnen maken, is het voor de muziekindustrie (majors, independents) een steeds grotere noodzaak om ook in het buitenland succes te boeken.

De meest exacte cijfers hebben betrekking op rechten en royalties. Die cijfers staan vrijwel gelijk aan de gerealiseerde waarde.

De cijfers over de exploitatieopbrengsten van opnamen en optredens in het buitenland zijn een gefundeerde schatting. De waarde die in dit onderzoek voor die onderdelen is bepaald, is gebaseerd op een groot doch niet compleet aantal informatiebronnen. Echter op basis van de ervaring van het onderzoek sinds 2004 plus het netwerk van de onderzoekers worden veel exacte data verkregen. Uit overleg met verschillende partijen blijkt wel dat men bereid is om mee te werken, de tijdfactor (het op tijd aanleveren van data), en het vertrouwen spelen hierbij een rol. We zijn daarom blij dat veel partijen bereid zijn om informatie af te staan, waardoor we gedetailleerde resultaten kunnen vastleggen.

De waarde van de popmuziekexport in dit onderzoek is gebaseerd op de gerealiseerde waarde van auteursrechten (openbaarmaking/uitvoeringsrechten en verveelvoudiging/mechanische rechten), naburige rechten (openbaarmaking en verveelvoudiging), artiesten royalties, producenten royalties, geluidsdragers (fysiek/digitaal), opnamen en optredens buiten Nederland.

Het belang van export en exploitatie

Om voldoende inkomsten te genereren voor een gezonde winstpositie en om de noodzakelijke budgetten voor nieuwe producties vrij te kunnen maken, is het voor de muziekindustrie van groot belang om ook in het buitenland succes te boeken. Het opbouwen van succes in het buitenland is voor een Nederlandse artiest, groep van steeds meer belang om te overleven. Omdat binnen de muziekindustrie de kansen minder groot zijn geworden vanwege het teruglopende volume van de muziekmarkt door fysieke verkopen en de minder grote inkomsten uit het digitale domein en streaming. Hiermee zijn inkomsten uit optredens steeds belangrijker geworden. Wanneer een Nederlandse artiest in eigen land succesvol is, wordt de grondslag voor exploitatie in het buitenland groter. Dat is echter geen wet van Meden en Perzen. Zeker binnen de dancewereld kan een Nederlandse dj zelfs makkelijker iets in het buitenland opbouwen dan in eigen land. Veel dj's zitten in Verenigde Staten met het probleem van copyrights en betalingen, dus hebben ze vaak een van tevoren gecleard muziekprogramma.

Voorafgaand aan een succesvolle exploitatie in het buitenland is promotie noodzakelijk. Vooral jonge (onervaren) artiesten en groepen met nog onvoldoende brede basis (steun), hebben support nodig buiten de vaste waarde in eigen land. Door de social media verdwijnen de aloude (fysieke) grenzen en kan op basis van een goed plan veel meer waarde binnen de social media worden opgebouwd als

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

onderdeel van het exploitatiemodel. Ook het uitbrengen van frequente releases via streaming (w.o. Spotify) zorgt voor extra promotionele support en aandacht.

Inkomstenbronnen

De verkoop van singles, albums en dvd's (fysiek en tegenwoordig vooral digitaal) in het buitenland levert de artiest/groep artiesten royalties op. Daarnaast ontvangen de auteurs van de composities, die op de verkochte geluidsdragers zijn opgenomen, inkomsten op basis van hun auteursrecht.

Wanneer de opnamen op de buitenlandse radio of televisie te horen of te zien zijn of via internet worden gestreamd, ontvangen ze eveneens vergoedingen. De verkoop van geluidsdragers, downloads en streams in het buitenland zorgt voor een inkomstenstroom naar Nederland.

De inkomsten uit live optredens bestaan uit gages en rechten op composities die live worden vertolkt tijdens de buitenlandse optredens. Ook kunnen inkomsten worden verkregen uit de verkoop van merchandise en verkoop van ander fysiek product tijdens optredens.

Inkomstenbronnen uit het gebruik van muziek bij radio-tv-tunes, vormgevingsmuziek, en reclames vormen een steeds interessanter element en een steeds grotere waarde.

Exportmogelijkheden

Op verschillende manieren kan een basis voor succes in het buitenland worden gelegd. Voor de popartiest/groep is optreden in zalen vaak een eerste vereiste. Het deelnemen aan sociale netwerken en platforms, zoals YouTube, Spotify, Instagram, Facebook, Twitter, Snapchat, LinkedIn, SoundCloud, Beatport, Google+, Deezer, etc. en soms het live streamen zorgt ervoor dat de artiest internationaal fans direct kan bereiken. In eerste instantie zijn de optredens (cultureel kapitaal) een enorme investering, met als doel 'werken aan bekendheid' (sociaal kapitaal), voordat er maar enigszins sprake kan zijn van terugverdienen (economisch kapitaal) en je als artiest (merk) neerzetten.

Voor de (club-)DJ is het van steeds groter belang om samenwerkingen aan te gaan, die de DJ zowel als de producer, (re)mixer, songwriter én artiest neerzet. De DJ manifesteert zich via de diverse media, w.o. het (laten) uitzenden van podcasts die wereldwijd kunnen worden beluisterd door een miljoenen publiek. Hierdoor wordt het netwerk veel groter en de kans op succes aanzienlijk uitgebreid en met als gevolg extra optredens, extra opdrachten voor (re)mixen etc. De Nederlandse dance staat al vele jaren in hoog aanzien. De slimme aanpak om door de vlagdragers van de dance-scene nieuwe talenten een kans te geven, zorgt voor een uitstekende basis van meer succes voor zowel zichzelf als voor de talenten en heeft voor de kartrekkers dan ook weer een (eigen zakelijk) belang. Onder vlagdragers verstaan we zowel DJ's, hun bedrijven, organisaties zoals Buma Cultuur (Amsterdam Dance Event, Eurosonic Noorderslag, Dutch Impact etc) en andere bedrijven o.a. actief in de dance scene w.o. Beatport, Soundcloud.

Wanneer een artiest de buitenlandse markt wil betreden, dient hij zich te onderscheiden van de al aanwezige 'concurrentie'. Meestal is via de (lokale) media wel enige vorm van aandacht te krijgen, maar hierbij speelt de eventueel lokale concurrentie een rol.

Net als in andere creatieve industrieën is niets zeker en dient er rekening te worden gehouden met het feit dat succes beperkt en onvoorspelbaar is. En is het onderscheidend vermogen des te belangrijker.

De exportmogelijkheden van de Nederlandse populaire muziek zijn minder groot dan van grotere economieën zoals de Verenigde Staten en Groot Brittannië. Het succes van de Nederlandse dance-scene geeft aan dat er toch veel mogelijkheden zijn, mits onderscheidend.

Bij optredens in het buitenland moet niet uit het oog worden verloren dat het in sommige situaties niet gaat om het aanboren van een nieuwe markt, maar om het entertainen van Nederlanders die in het buitenland zijn. Bijvoorbeeld militairen, Nederlanders die voor langere tijd werken in het buitenland en expats. Ook op populaire zomervakantielocaties zoals Ibiza, Mallorca, Kreta, Cyprus, Sunny Beach, Albufeira, Novalja, Costa Brava, Sziget, Izmir, Bodrum etc. En op populaire ski-locaties

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

zoals Kirchberg, Gerlos, Salzburg, Westendorf etc. Deze optredens zijn wel meegenomen in dit onderzoek, maar zijn qua sociaal en cultureel kapitaal niet van even grote betekenis voor de exportwaarde als optredens voor buitenlands publiek. Echter in bepaalde gevallen wel voor de populariteit in eigen land.

Ook het opbouwen van een goed sociaal netwerk werpt zijn vruchten af. Social media en platforms zijn grenzeloos en de fans kunnen overal zitten. De term 'internationaal' is dus steeds verder aan het vervagen, mede natuurlijk door de social media. De toegevoegde waarde van een platform als Spotify toont aan dat dit een belangrijk verdienmodel kan zijn. Optredens zijn een belangrijk bindmiddel tussen social media en het directe contact met de fan/liefhebber.

2.1.1 De meeste optredens

De in tabel 6 gepubliceerde Top 50 is gebaseerd op een lijst van 1365 optredende Nederlandse acts in het buitenland over 2019. Bij de hoogste 50 meest optredende acts dan zijn er 9 geen dance (in 2018: 6. Niet dance/house gelieerd in de Top 50 zijn Altin Gün, Herman van Veen, DirkJan Ranzijn, Vengaboys, Busquitos, Pip Blom, André Rieu, Jaya The Cat.

De Top 50 vertegenwoordigt 29% van het totaal aantal optredens in 2019 (zie tabel 3).

Qua dance:

- R3hab op #1
- Sam Feldt, W&W, Bassjackers staan (op)nieuw in de Top 10 met meeste optredens.

Qua pop/populair/rock o.a.:

- Altin Gün
- Herman van Veen
- Vengaboys
- André Rieu
- Busquitos
- Pip Blom
- Vengaboys
- Jaya The Cat

n.b.: dat een act/artiest hoog in deze lijst staat, betekent dat deze veel optredens had, maar niet dat deze het meeste geld heeft verdiend. En de investering en kosten van een (pop)rock act is vele malen meer dan die van een DJ.

n.n.b. Een regelmatig terugkerende opmerking van artiesten is dat er meer optredens zijn dan in dit rapport staat. Let wel, het gaat in dit onderzoek altijd om optredens buiten Nederland.

De hardstyle en hardcore muziek is een stabiele factor binnen de Exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek met o.a. Headhunterz, Brennan Heart, Yellow Claw, Dr. Peacock, Angerfist, Sub Zero Project, Ran-D, Showtek. Jaarlijks zijn er vaste populaire events in o.a. Duitsland, België, Frankrijk, Zwitserland, Oostenrijk, Spanje, Australië waar veel Nederlandse hardcore- en hardstyle-artiesten optreden. Er is steeds meer belangstelling in China voor met name hardstyle artiesten. Elders in de wereld blijft het aantal hardstyle en hardcore events beperkt. Mogelijkheden zijn er o.a. in Chili (Dreamfields), Australië (Shadows of Wonderland, Defqon.1, Midnight maffia), China (div. hardstyle events), VS + Canada (Wasteland, Escape, Blackout, Basszone), Kroatië (Hard Island), Ibiza (Hard Island), Mexico (EDC).

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Overzicht van de meest optredende Nederlandse artiesten in het buitenland							
2019	2018	2017	artiest	2019	2018	2017	genre
1	9	6	R3HAB	135	104	115	house-edm
2	12	8	SAM FELDT	113	98	110	house-edm
3	2	1	TIESTO	108	126	135	house-edm
4	14	10	W&W	108	92	102	house-edm
5	3	14	DON DIABLO	105	118	96	house-edm
6	13	9	BASSJACKERS	105	97	103	house-edm
7	4	4	MARTIN GARRIX	101	111	123	house-edm
8	6	29	ARMIN VAN BUUREN	98	108	79	house-edm
9	10	3	OLIVER HELDENS	96	101	124	house-edm
10	1	7	AFROJACK	94	135	115	house-edm
11	11	22	SUNNERY JAMES & RYAN MARCIANO	93	99	84	house-edm
12	55	15	HEADHUNTERZ	93	56	96	hardstyle
13	33	18	BRENNAN HEART	91	72	90	hardcore, hardstyle
14	nw		REINIER ZONNEVELD	88	50	42	house, techno
15	40	nw	ALTIN GÜN	87	66		pop, folk
16	8	11	QUINTINO	84	105	102	house-edm
17	nw		MAUSKOVIC DANCE BAND	84	47	12	house, dance
18	18	17	JORIS VOORN	83	84	90	house-edm
19	60	43	DIRKJAN RANZIÏN	83	50	68	pop, orgel
20	22	opn	VENGABOYS	82	82	64	pop, 90's
21	23	32	FERRY CORSTEN	82	81	77	house-edm
22	opn		HERMAN VAN VEEN	81	44	50	pop, theater
23	50	37	SAN HOLO	80	60	72	house-edm
24	nw		BROOKS	80	47	28	house-electro
25	28	20	FEDDE LE GRAND	79	76	85	house-edm
26	7	2	YELLOW CLAW	77	106	130	trap, hardstyle, d&b
27	36	16	NICKY ROMERO	77	66	93	house-edm
28	16	49	UNDERS	75	86	66	deephhouse, tech
29	nw		LUCAS & STEVE	75	60	52	house-edm
30	nw		ASTRID KUNST	75	36	19	pop
31	32	42	BUSQUITO'S	74	73	68	pop, jazz, swing
32	31	40	ANOTHER NICE MESS/DJ MARCELLE	73	73	69	house, techno
33	5	23	AMBUSH MC	72	108	84	house-edm
34	21	33	YOUNG MARCO	72	82	76	house, techno
35	nw		EELKE KLEIJN	72	54	44	house, techno
36	nw		DJ ADMIN	72	47		house
37	19	24	DETROIT SWINDLE	70	84	83	house, techno
38	nw		DR PEACOCK	70	51	39	hardcore
39	25	46	MOKSI	69	78	67	house, bass
40	27	nw	GERD	69	77	20	house-edm
41	43	38	JOB JOBSE	69	64	70	house, electro
42	15	12	LAIDBACK LUKE	68	89	101	house-edm
43	30	27	ANGERFIST	68	76	81	hardcore
44	nw		PIP BLOM	68	35	31	indie rock
45	20	25	FRANKY RIZARDO	66	82	83	house-edm
46	nw		INTERSTELLAR FUNK	65	59	44	techno
47	44	nw	SATORI	64	63	64	house, deephouse
48	opn		TOM TRAGO	63	47	55	house-edm
49	39	nw	KAJAN CHOW - DJ SATURN	62	66	47	house
50	29	26	ANDRE RIEU	61	76	82	populair klassiek
	41	opn	JAYA THE CAT	61	65	61	pop, ska, reggae
	opn		LENZMAN	61	43	64	drum n bass

Tabel 6: Top 50 overzicht van meest optredende Nederlandse artiesten in het buitenland.

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

2.1.2 DJ Mag Top 100

Jaarlijks is de verkiezing van de belangrijkste (dance)DJ een terugkerend fenomeen en een graadmeter van de populariteit van DJ's (zie bijlage voor de gehele lijst). Voor veel DJ's is een hoge notering in de *DJ Mag Top 100* een goede businessgarantie, dat wil zeggen: meer optredens overal in de wereld en een betere gage. Nederlandse dj's spelen in deze categorie een toonaangevende rol. Al vele jaren staan zij hoog of het allerhoogst genoteerd.

In de Top 10 van de DJ Mag Top 100 van 2019 staan wederom 7 Nederlandse DJ's.

In totaal staan er in 2019 25 Nederlandse DJ's in *DJ Mag Top 100*.

DJ MAG TOP 100					
2019	2018	2017	2016		
2	1	1	1	Martin Garrix	NL
4	4	3	4	Armin van Buuren	NL
6	7	11	15	Don Diablo	NL
7	9	13	8	Oliver Heldens	NL
8	6	5	5	Tiësto	NL
9	8	8	10	Afrojack	NL
12	3	4	3	Hardwell	NL
14	12	18	21	R3hab	NL
18	14	14	13	W&W	NL
25	25	30	32	Quintino	NL
29	28	33	36	Headhunterz	NL
30	22	39	50	Fedde Le Grand	NL
32	23	38	19	Ummet Ozcan	NL
33	29	40	46	Angerfist	NL
34	30	35	34	Bassjackers	NL
36	37	36	43	Blasterjaxx	NL
37	43	50	29	Nicky Romero	NL
54	66	60	nw	Mike Williams	NL
59	75	90	99	Ferry Corsten	NL
75	opn	65	nw	Warface	NL
77	47	57	48	Yellow Claw	NL
78	92	64	nw	Lucas & Steve	NL
83	opn	x	81	Vicetone	NL
93	opn	94	nw	Julian Jordan	NL
95	nw	x	x	Sub Zero Project	NL
					25

Tabel 7: DJ Mag Top 100 2019 met de Nederlandse dj's in de Top 100²

² Bron: djmag.com 2019

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

2.1.3 Nederlandse populair klassieke export

Met populair-klassiek staat André Rieu blijvend hoog genoteerd. Februari 2019 publiceerde het Amerikaanse popmuziekvakblad Billboard, André Rieu bij de 30 hoogste inkomsten uit optredens in de VS (periode 2018) (zie bijlag 6).

Traditiegetrouw start André Rieu ieder jaar zijn wereldtour in Europa. In maart 2019 bezocht hij 7 keer de Altice Arena in Portugal (capaciteit á 20.000 toeschouwers). In april was het de beurt aan Roemenië waar 4 keer in de BTarena in Cluj-Napoca werd opgetreden (á 9.300 toeschouwers). In september 2019 vertrekt André met zijn gehele entourage naar Zuid Amerika, waar driemaal in Bogota/Colombia wordt opgetreden in de Movistar Arena (capaciteit á 14.000). Oktober 2019 wordt viermaal opgetreden in Santiago/Chili in de Movistar Arena (capaciteit á 17.000 toeschouwers). November 2019 is André met zijn orkest terug in Lissabon/Portugal in de Altice Arena voor 6 concerten met zijn Kerstshow.

2.1.4 De Nederlandse pop rock punk metal export

De Nederlandse (hard)rock-punk-metalbands manifesteren zich buiten de Nederlandse grenzen over het algemeen in de relatief kleine club scene.

Binnen het pop-rock-metal segment waren er optredens te melden van o.a. Altin Gün, Pip Blom, Jaya The Cat, Vengaboys, Busquitos, De Staat, Delain, My Baby, Gold, Focus, Town of Saints, Antillectual, Anneke Giersbergen, Tim van Tol, Born From Pain, Within Temptation, Spinvis.

De Nederlandse hiphop doet het ook goed in het Vlaamse deel van België, vandaar dat o.a. Boef, JeBroer, Bizzey, Gers Pardoel er in 2019 veel optraden.

Altin Gün trad veel op in o.a. Duitsland, Frankrijk en een tour door Noord-Amerika in juli-augustus en oktober (zie bijlage 7).

Pip Blom trad veel op in Groot Brittannië en deed een korte USA tour in november 2019 (zie bijlage 8).

Jaya the Cat is al vele jaren actief met optredens buiten de Nederlandse grens, de band komt oorspronkelijk uit Boston, USA, maar is al jaren werkzaam vanuit Nederland. In 2019 vonden de meeste optredens plaats in vooral Duitsland.

Busquitos treden veel op in Duitsland in 2019.

De Staat trad tussen 31 januari en 14 december 2019 in totaal 59 op buiten Nederland, met een tour in het voorjaar en najaar (zie bijlage 1).

Delain deed in het najaar van 2019 (september-oktober) een uitgebreide Noord-Amerika tour van 27 optredens en de rest grotendeels in Europa, incl., 2 optredens in Rusland. (zie bijlage 9)

My Baby trad o.a. op in Groot Brittannië, Duitsland en uiteraard Nieuw Zeeland.

De dark rockband Gold tourde in 2019 door Europa, met o.a. optredens in Duitsland (11), Frankrijk (8) en Polen (6) verder optredens in Scandinavië en Spanje, Portugal. (zie bijlage 2)

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Al vele jaren is de band Focus met hun prog-rock een vaste waarde met optredens die de hele wereld over gaan, met soms een toer in Zuid Amerika (2017), maar het merendeel van buitenland optredens vindt plaats in Groot Brittannië. In 2019 waren dat er maar liefst 36.

Town of Saints toerde in 2019 door Italië en was deels support act bij de Duitse band Honig met hun clubtour door Duitsland. Ook stond de band op Sziget Festival.

Antillectual toerde vooral in Duitsland, verder enkele optredens in België, Finland, Turkije en Oostenrijk.

Anneke Giersbergen toerde vooral in Noord Amerika en enkele optredens in Japan, Finland en Chili en was special guest met Vuur bij 3 optredens van Delain in Argentinië en Brazilië. (zie bijlage 9)

Tim van Tol toerde vooral in Duitsland en Zwitserland en enkele optredens in Italië, Spanje, Portugal, Oostenrijk, Tsjechië en België.

Born From Pain toerde vooral door Duitsland, en enkele optredens in Frankrijk Zwitserland, Tsjechië, Bosnië, Oostenrijk en België.

Within Temptation toerde in Noord Amerika (16 optredens), en deed bijzondere locaties aan in Rusland, Libanon en op IJsland. Verder vooral optredens op festivals in Europa w.o. Nova Rock, Greenfield, Riverside Open Air, Masters of Rock, Wacken Open Air, Heroes of World rock. De band heeft de status van 'top of the bill'.

Spinvis toerde in voor- en najaar Belgisch Vlaanderen.

Kijkend naar de pop-rock locaties waar Nederlandse artiesten optreden dan zijn er een aantal waar ze regelmatig optreden, dit zijn vooral locaties 'om de hoek' in België en Duitsland:

POP-ROCK LOCATIES 2019		
stad	locatie	land
Brussel	Ancienne Belgique/AB	BE
Antwerpen	Trix	BE
Sint Niklaas	De casino	BE
Dortmund	Junkyard	DE
München	Backstage	DE

Tabel 8: overzicht pop-rock locaties 2019 meeste optredens Nederlandse artiesten

2.2 Marktwerving:

Sinds zes jaar publiceren we een overzicht van de locaties waar Nederlandse pop/rockartiesten regelmatig terugkeren.

Kijken we naar markten waar Nederlandse pop-rock artiesten, groepen regelmatig terugkeren voor optredens (buiten de dance), dan zijn een aantal landen en locaties in kaart te brengen. In tabel 8 is te zien welke zalen dat zijn. Het zijn vooral de locaties dicht bij huis die het meest voorkomen bij de veel bezochte live clubs en zalen.

Behalve Ancienne Belgique in Brussel, Trix in Antwerpen en De Casino in Sint Niklaas, zijn verder Het Depot in Leuven in België populair.

In Duitsland zijn dat Junkyard in Dortmund, Backstage in München, Lido in Berlijn, Fzw in Dortmund, Turock in Essen en Knust in Hamburg.

In Groot Brittannië zijn de volgende locaties goed bezocht door Nederlandse artiesten: King Tut's in Glasgow, Brudenell Social Club in Leeds, Band on the wall in Manchester en qua festivals is het Reading Festival steeds meer in trek voor Nederlandse bands/artiesten.

Vergroten we uit naar de landen, dan is Duitsland veruit het meest bezochte land door Nederlandse pop-rock artiesten, nl. 26%, gevolgd België 15%, Groot Brittannië met 12% en Frankrijk 9%.

Opvallend is de VS met 7%.

Ten opzichte van 2018 is een forse stijging te zien van optredens in België, en een afname in Groot Brittannië.

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

2.2.1 Marktwerving: criteria Nederlandse muziek en muziekexportmarkt

Wanneer we de Top 50 meest optredende acts (28% van het totaal) uitsplitsen naar de criteria Nederlandse muziek (tabel 9) en muziekexportmarkt (tabel 10) krijg je de volgende twee tabellen te zien:

- **Nederlandse nationaliteit van de componist/tekstdichter:**
R3Hab, Sam Feldt, Tiësto, W&W, Don Diablo, Bassjackers, Martin Garrix, Armin van Buuren, Oliver Heldens, Afrojack, Sunnery James & Ryan Marciano, Headhunterz, Brennan Heart, Altin Gün, Reinier Zonneveld, Quintino, Mauskovic Dance Band, Joris Voorn, DirkJan Ranzijn, Vengaboys, Ferry Corsten, Herman van Veen, San Holo, Brooks, Fedde LeGrand, Yellow Claw, Nicky Romero, Unders, Lucas & Steve, Young Marco, Eelke Kleijn, DJ Admin, Detroit Swingle, Dr. Peacock, Moksi, Gerd, Job Jobse, Laidback Luke, Angerfist, Pip Blom, Franky Rizado, Interstellar Funk, Satori, Tom Trago, Jaya the Cat, Lenzman.
- **Nederlandse nationaliteit van de uitvoerende:**
R3Hab, Sam Feldt, Tiësto, W&W, Don Diablo, Bassjackers, Martin Garrix, Armin van Buuren, Oliver Heldens, Afrojack, Sunnery James & Ryan Marciano, Headhunterz, Brennan Heart, Altin Gün, Reinier Zonneveld, Quintino, Mauskovic Dance Band, Joris Voorn, DirkJan Ranzijn, Vengaboys, Ferry Corsten, Herman van Veen, San Holo, Brooks, Fedde LeGrand, Yellow Claw, Nicky Romero, Unders, Lucas & Steve, MC Astrid Kunst, Busquitos, DJ Marcelle, Ambush MC, Young Marco, Eelke Kleijn, DJ Admin, Detroit Swingle, Dr. Peacock, Moksi, Gerd, Job Jobse, Laidback Luke, Angerfist, Pip Blom, Franky Rizado, Interstellar Funk, Satori, Tom Trago, DJ Saturn, André Rieu, Jaya the Cat, Lenzman.
- **Nederland als land van vestiging van de uitgever (publisher):**
R3Hab, Sam Feldt, Tiësto, W&W, Don Diablo, Bassjackers, Martin Garrix, Armin van Buuren, Oliver Heldens, Afrojack, Sunnery James & Ryan Marciano, Headhunterz, Brennan Heart, Altin Gün, Reinier Zonneveld, Quintino, Mauskovic Dance Band, Joris Voorn, Vengaboys, Ferry Corsten, Herman van Veen, San Holo, Brooks, Fedde LeGrand, Yellow Claw, Nicky Romero, Unders, Lucas & Steve, Busquitos, Young Marco, Eelke Kleijn, DJ Admin, Detroit Swingle, Dr. Peacock, Moksi, Gerd, Job Jobse, Laidback Luke, Angerfist, Pip Blom, Franky Rizado, Interstellar Funk, Satori, Tom Trago.
- **Nederland als land van vestiging van de producent van de opname (land van *signing*):**
R3Hab, Sam Feldt, W&W, Don Diablo, Bassjackers, Martin Garrix, Armin van Buuren, Oliver Heldens, Afrojack, Sunnery James & Ryan Marciano, Headhunterz, Brennan Heart, Altin Gün, Reinier Zonneveld, Quintino, Mauskovic Dance Band, Joris Voorn, DirkJan Ranzijn, Vengaboys, Ferry Corsten, Herman van Veen, San Holo, Brooks, Fedde LeGrand, Yellow Claw, Nicky Romero, Unders, Lucas & Steve, Eelke Kleijn, DJ Admin, Detroit Swingle, Dr. Peacock, Moksi, Gerd, Job Jobse, Laidback Luke, Angerfist, Pip Blom, Franky Rizado, Interstellar Funk, Satori, Tom Trago, DJ Saturn, André Rieu.

Tabel 9: Top 50 acts 2019 uitgesplitst naar de criteria voor de Nederlandse populaire muziekproduct.
(bron: perfect & more bv)

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

- **Engelstalige markt** (Anglo-Amerikaanse markt = Verenigde Staten, Canada, Groot Brittannië, Ierland, Australië, Nieuw Zeeland):
R3Hab, Sam Feldt, Tiësto, W&W, Don Diablo, Bassjackers, Martin Garrix, Armin van Buuren, Oliver Heldens, Afrojack, Sunnery James & Ryan Marciano, Headhunterz, Brennan Heart, Altin Gün, Reinier Zonneveld, Quintino, Mauskovic Dance Band, Joris Voorn, DirkJan Ranzijn, Vengaboys, Ferry Corsten, San Holo, Brooks, Fedde LeGrand, Yellow Claw, Nicky Romero, Unders, Lucas & Steve, Busquitos, DJ Marcelle, Ambush MC, Young Marco, Eelke Kleijn, DJ Admin, Detroit Swingle, Dr. Peacock, Moksi, Gerd, Job Jobse, Laidback Luke, Angerfist, Pip Blom, Franky Rizardo, Interstellar Funk, Satori, Tom Trago, André Rieu, Jaya the Cat, Lenzman.
- **Continentale Europese markt:**
R3Hab, Sam Feldt, Tiësto, W&W, Don Diablo, Bassjackers, Martin Garrix, Armin van Buuren, Oliver Heldens, Afrojack, Sunnery James & Ryan Marciano, Headhunterz, Brennan Heart, Altin Gün, Reinier Zonneveld, Quintino, Mauskovic Dance Band, Joris Voorn, DirkJan Ranzijn, Vengaboys, Ferry Corsten, Herman van Veen, San Holo, Brooks, Fedde LeGrand, Yellow Claw, Nicky Romero, Unders, Lucas & Steve, MC Astrid Kunst, Busquitos, DJ Marcelle, Ambush MC, Young Marco, Eelke Kleijn, DJ Admin, Detroit Swingle, Dr. Peacock, Moksi, Gerd, Job Jobse, Laidback Luke, Angerfist, Pip Blom, Franky Rizardo, Interstellar Funk, Satori, Tom Trago, DJ Saturn, André Rieu, Jaya the Cat, Lenzman.
- **Latijns-Amerikaanse markt:**
R3Hab, Sam Feldt, Tiësto, W&W, Don Diablo, Bassjackers, Martin Garrix, Armin van Buuren, Oliver Heldens, Afrojack, Sunnery James & Ryan Marciano, Headhunterz, Brennan Heart, Quintino, Joris Voorn, Ferry Corsten, San Holo, Brooks, Fedde LeGrand, Nicky Romero, Unders, Lucas & Steve, Ambush MC, Young Marco, Eelke Kleijn, Detroit Swingle, Job Jobse, Laidback Luke, Angerfist, Pip Blom, Franky Rizardo, Interstellar Funk, Satori, Tom Trago, André Rieu, Lenzman.
- **De Aziatische markt:**
R3Hab, Sam Feldt, Tiësto, W&W, Don Diablo, Bassjackers, Martin Garrix, Armin van Buuren, Oliver Heldens, Afrojack, Sunnery James & Ryan Marciano, Headhunterz, Brennan Heart, Altin Gün, Reinier Zonneveld, Quintino, Mauskovic Dance Band, Joris Voorn, Vengaboys, Ferry Corsten, San Holo, Brooks, Fedde LeGrand, Yellow Claw, Nicky Romero, Unders, Lucas & Steve, Ambush MC, Eelke Kleijn, Detroit Swingle, Moksi, Gerd, Job Jobse, Laidback Luke, Angerfist, Franky Rizardo, Interstellar Funk, Satori, Tom Trago, DJ Saturn, Lenzman.
- **De Afrikaanse markt:**
R3Hab, Sam Feldt, Tiësto, Martin Garrix, Afrojack, Quintino, Joris Voorn, Brooks, Unders, Eelke Kleijn, DJ Admin, Detroit Swingle, Gerd, Job Jobse, Franky Rizardo, Interstellar Funk.

*Tabel 10: Top 50 acts 2019 uitgesplitst naar muziekexportmarkt
(bron: perfect & more bv)*

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

2.3 BUMA/Stemra*

Bijzonderheden Buma/Stemra 2019 buitenland gelden

Voor de goede orde, de Buma/Stemra buitenland cijfers wijken af van het gene in het B/S jaarverslag 2019 vermeld. Ten behoeve van dit exportonderzoek is (net als voorgaande jaren) een correctie op de cijfers toegepast i.v.m. buitenlandse Buma/Stemra aangesloten. In 2018 zijn er voor het eerst Online gelden Pan-Europese Licenties, die direct door Buma/Stemra met de internationale DSP's zijn afgesloten, geïncasseerd voor NL repertoire. Dit bedrag had in 2018 minder impact op de totale omzet (2% van de totale omzet). Echter in 2019 is het Pan-Europees licenseren enorm toegenomen (18% van de totale omzet.) Daarnaast worden ook nog via zuster organisaties Online gelden ontvangen voor alle andere DSP's.

Met een totaal van € 23.169.799 is de 2019 incasso van Buma/Stemra uit het buitenland, voor alleen NL rechthebbenden, een stuk hoger uitgekomen ten opzichte van 2018 en 2017. De stijging t.o.v. 2018 betreft 8% waar de stijging t.o.v. 2017 32% betreft. Bij de Stemra kant heeft er een daling plaatsgevonden van 8%. E.e.a. door nabetalingen oude periodes in 2018. De meest opvallende stijging ten opzichte van 2018 komen uit Scandinavië/Baltics (53%). De oorzaak hiervan is het Pan-Europees licenseren.

- Buma BTL (performing rights) opbrengsten waren in 2019 met 13% hoger t.o.v. 2018. De hoofd oorzaak hiervan is Pan-Europees licenseren.
- Bij de Stemra BTL (mechanicals) inkomsten 2019 heeft er een daling plaatsgevonden van 8%. Dit heeft als oorzaak hoge nabetalingen uit Duitsland, Groot Brittannië en België van oude periodes in het jaar 2018.

De BTL-incasso 2019 heeft in vergelijking met 2018 de volgende bijzonderheden v.w.b. landen en regio's: De landen top 5 is niet gewijzigd. Duitsland, Groot Brittannië, België, Frankrijk en USA blijven de belangrijkste landen voor Nederlandse muziek met Duitsland als onbetwist het land met de hoogste opbrengsten Nederlands repertoire. De meest opvallende stijging heeft plaatsgevonden in de USA bij Stemra. Dit komt door het direct licenseren van o.a. YouTube. (EUR 215.000). Daarnaast zijn de sterkste stijgers in 2019 t.o.v. 2018 ook Noorwegen (238%), Denemarken (54%) en Zwitserland (42%). Minder ontvangsten uit o.a. Duitsland en Italië.

Succesvol v.w.b. buitenland exploitatie in 2019 was wederom repertoire van o.a. Afrojack, Giorgio Tuinfort, Martin Garrix, Rob van Leeuwen en Andre Rieu. Ook scoorde vormgevingsmuziek (tunes, jingles en RTV-achtergrondmuziek) en muziek in commercials weer goed. De klassiekers André Rieu en Robbie van Leeuwen ("**Venus**") handhaven zich en de 2014 release "**Waves**" (Mr Probz) mag nu een ook klassieker genoemd worden, gezien de buitenland opbrengsten 2019. Daarnaast zorgden ook "**Radar Love**" (Golden Earring), "**Crazy**" van Lost Frequencies (o.a. David Boudestein, Felix de Laet en Natalia Koronowska) en "**X**" van Nicky Jam & J Balvin (o.a. Rashid Badloe, Shareef Badloe en Giordana Ashruf) voor mooie resultaten.

*Bron: Buma/Stemra

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Foreign income 2019		BUMA		STEMRA		TOTAL		
TOTAL		€ 17.990.058		€ 5.179.741		€ 23.169.799		
		77,64%		22,36%		100,00%		
REGIONS		BUMA	in %	STEMRA	in %	TOTAL	in %	
WEST & SOUTH EUROPE	€	11.678.430	64,92%	€ 3.964.165	76,53%	€ 15.642.595	67,51%	
USA & CANADA	€	1.987.273	11,05%	€ 267.623	5,17%	€ 2.254.896	9,73%	
ASIA & OCEANIE	€	1.368.322	7,61%	€ 341.961	6,60%	€ 1.710.283	7,38%	
SCANDINAVIA & BALTIC STATES	€	1.669.156	9,28%	€ 462.123	8,92%	€ 2.131.279	9,20%	
EASTERN EUROPE & BALKAN STATES	€	814.932	4,53%	€ 118.490	2,29%	€ 933.422	4,03%	
SOUTH & MID-AMERICA + CARIBBEAN	€	373.733	2,08%	€ 18.925	0,37%	€ 392.659	1,69%	
AFRICA & MIDDLE EAST	€	98.211	0,55%	€ 6.454	0,12%	€ 104.665	0,45%	
TOTAL	€	17.990.058	100,00%	€ 5.179.741	100,00%	€ 23.169.799	100,00%	
Per Country		BUMA	in %	STEMRA	in %	TOTAL	in %	
Duitsland	€	3.188.686	17,72%	€ 1.275.206	24,62%	€ 4.463.892	19,27%	1
Verenigd Koninkrijk (UK)	€	2.569.542	14,28%	€ 893.722	17,25%	€ 3.463.263	14,95%	2
België	€	2.270.990	12,62%	€ 583.181	11,26%	€ 2.854.171	12,32%	3
Frankrijk	€	1.709.433	9,50%	€ 726.016	14,02%	€ 2.435.450	10,51%	4
USA	€	1.252.260	6,96%	€ 233.403	4,51%	€ 1.485.663	6,41%	5
Japan	€	730.387	4,06%	€ 151.837	2,93%	€ 882.225	3,81%	6
Zweden	€	729.134	4,05%	€ 209.071	4,04%	€ 938.205	4,05%	7
Italië	€	664.903	3,70%	€ 91.662	1,77%	€ 756.565	3,27%	8
Zwitserland	€	620.409	3,45%	€ 173.117	3,34%	€ 793.527	3,42%	9
Australië / Nieuw-Zeeland	€	438.733	2,44%	€ 159.523	3,08%	€ 598.256	2,58%	10
Spanje	€	432.644	2,40%	€ 81.447	1,57%	€ 514.092	2,22%	11
Oostenrijk	€	369.349	2,05%	€ 96.711	1,87%	€ 466.060	2,01%	12
Denemarken	€	334.929	1,86%	€ 33.361	0,64%	€ 368.290	1,59%	13
Polen	€	327.263	1,82%	€ 40.416	0,78%	€ 367.679	1,59%	14
Canada	€	256.503	1,43%	€ 34.220	0,66%	€ 290.723	1,25%	15
Scandinavië	€	227.307	1,26%	€ 128.175	2,47%	€ 355.482	1,53%	16
Noorwegen	€	213.863	1,19%	€ 52.878	1,02%	€ 266.740	1,15%	17
Finland	€	188.927	1,05%	€ 29.739	0,57%	€ 218.666	0,94%	18
Roemenië	€	156.309	0,87%	€ 7.689	0,15%	€ 163.998	0,71%	19
Brazilië	€	155.161	0,86%	€ 6.712	0,13%	€ 161.874	0,70%	20
Tsjechië	€	110.572	0,61%	€ 42.801	0,83%	€ 153.372	0,66%	21
Portugal	€	100.639	0,56%	€ 21.226	0,41%	€ 121.865	0,53%	22
Ierland	€	92.953	0,52%	€ 13.270	0,26%	€ 106.223	0,46%	23
Zuid-Korea	€	78.998	0,44%	€ 13.624	0,26%	€ 92.622	0,40%	24
Chili	€	75.789	0,42%	€ 131	0,00%	€ 75.920	0,33%	25
Overige landen	€	694.373	3,86%	€ 80.603	1,56%	€ 774.977	3,34%	

Tabel 11: Landenaandeel 2019 op basis van de BUMA/Stemra-cijfers³

³ Tabellen van BUMA/Stemra

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Foreign Income 2019	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Per country	in %	in %	in %	in %	in %	in %	in %	in %	in %	in %
GERMANY	19,27%	23,29%	16,4%	16,4%	17,8%	19,14%	17,0%	17,15%	17,3%	17,8%
UNITED KINGDOM	14,95%	15,34%	14,9%	14,4%	13,7%	12,82%	9,5%	14,11%	13,6%	11,6%
BELGIUM	12,32%	13,18%	12,9%	12,9%	12,9%	12,85%	17,8%	14,06%	16,4%	14,5%
FRANCE	10,51%	9,88%	11,8%	12,8%	13,5%	12,16%	13,2%	9,72%	11,4%	10,5%
USA	6,41%	7,04%	8,0%	7,7%	9,7%	7,37%	5,8%	7,18%	6,1%	5,1%
SWEDEN	4,05%	2,05%	2,7%	2,7%	2,4%	3,33%	2,4%	1,20%	1,5%	1,5%
JAPAN	3,81%	3,41%	3,7%	4,3%	2,6%	2,84%	2,7%	4,39%	3,4%	3,6%
SWITZERLAND	3,42%	2,60%	2,8%	3,0%	3,2%	3,42%	3,0%	3,43%	2,8%	3,1%
ITALY	3,27%	4,48%	4,7%	4,5%	4,6%	4,42%	4,4%	3,43%	2,8%	4,0%
AUSTRALIA & NZ	2,58%	2,27%	3,2%	2,7%	2,8%	3,67%	2,8%	4,18%	3,8%	4,1%
SPAIN	2,22%	1,36%	1,9%	3,1%	0,8%	1,04%	3,6%	2,28%	2,0%	4,3%
AUSTRIA	2,01%	1,82%	2,3%	2,1%	1,9%	2,19%	2,1%	2,45%	2,4%	2,5%
DENMARK	1,59%	1,11%	1,2%	1,1%	1,2%	1,55%	1,4%	1,55%	1,7%	1,3%
POLAND	1,59%	0,87%	1,2%	1,1%	2,1%	1,77%	3,9%	4,12%	2,7%	4,2%
SCANDINAVIA/BALTIC STATES	1,53%	2,14%	2,3%	1,8%	1,4%	1,65%	1,0%	0,82%	1,1%	1,1%
CANADA	1,25%	1,69%	1,5%	1,3%	1,3%	1,49%	1,4%	1,71%	1,3%	1,0%
NORWAY	1,15%	0,37%		0,4%						
FINLAND	0,94%	0,80%	0,4%	0,7%	0,7%	0,61%	0,6%	0,64%	0,7%	0,8%
ROMANIA	0,71%	0,78%	0,6%	0,4%	1,0%	0,53%	0,4%	0,57%	1,0%	
BRASIL	0,70%	0,61%	0,9%	1,1%	1,1%	1,70%	0,9%	1,17%	0,7%	
CZECH REPUBLIC	0,66%	0,35%	0,5%	0,5%						
PORTUGAL	0,53%	0,47%	0,5%	0,5%	0,5%	0,41%	0,4%	0,43%		
IRELAND, REPUBLIC OF	0,46%	0,71%	0,7%		0,3%	0,47%	0,6%		0,5%	0,6%
SOUTH-KOREA	0,40%	0,33%								
CHILI	0,33%	nb								
HUNGARY	nb	0,48%		0,4%	0,6%	0,41%	0,5%	0,52%	1,0%	0,5%
ARGENTINA	nb	nb	0,5%	0,5%						
ISRAEL	nb	nb	0,5%	0,4%	0,5%	0,42%				
RUSSIA	nb	nb	0,4%							
SOUTH AFRICA	nb	nb			0,3%					
MEXICO	nb	nb			0,3%					
VARIOUS	3,34%	2,57%	3,3%	3,2%	2,8%	3,06%	2,5%	3,24%	3,0%	4,5%

bron: buma/stemra

Tabel 12: Landen aandeel 2019 op basis van de BUMA/Stemra-cijfers⁴

⁴ Tabellen van BUMA/Stemra

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

2.4: Meest bezochte landen

In het overzicht van tabel 13 vergelijken we de Top 50 *meest optredende artiesten per land* van 2019 met de afgelopen jaren.

We hebben de best bezochte landen op een rijtje gezet en vergeleken met de jaren ervoor.

Bekijken we dit overzicht dan is de Top 3 van landen met de meeste optredens in 2019:

#1 Verenigde Staten (VS), #2 Duitsland (DE), #3 Groot Brittannië (GB), gevolgd door Spanje (SP), China (CN), Frankrijk (FR), België (BE), Canada (CA), Zwitserland (CH), Australië (AU).

Er is een flinke terugval van optredens in de VS.

De grootste groei komt uit Duitsland en is op het hoogste niveau tot nu toe. Ook is er een opvallende groei van optredens in Frankrijk.

Er werd in 85 landen opgetreden, in 2018 was dat 82.

Het aantal optredens van de Top 50 *meest optredende acts* is 29% van het totaal aantal optredens (4.201 van de 14.444*). (*zie ook tabel 3)

Optredens per land op basis van de 50 meest optredende artiesten												
jaar	VS	DE	GB	SP	CN	FR	BE	CA	CH	AU	AT	MX
2019	764	540	379	303	281	271	206	112	84	81	64	60
2018	937	429	305	299	331	168	262	99	79	55	65	59
2017	1118	343	327	422	256	150	135	105	101	77	65	68
2016	1345	499	322	292	96	147	122	150	89	77	82	63
2015	1500	364	298	305	60	139	135	200	92	89	66	72
2014	1582	379	352	365	56	186	203	261	105	143	77	96
2013	1350	417	330	388	30	219	229	254	122	125	80	110
2012	1494	441	253	331		198	197	164	89	113	79	55

vervolg												
jaar	IT	JP	PT	SE	GR	PL	ID	TH	TR	IE	HU	HR
2019	56	53	47	45	45	44	46	43	42	37	37	32
2018	84	53	43	51	47	36	56	47	21	30	25	54
2017	88	66	46	29	43	33	58	41	9	36	29	71
2016	96	61	33	47	45	26	50	33	23	42	31	66
2015	138	48	43	37	82	34	40	30	22	40	46	39
2014	123	22	45	28	44		36		26			48
2013	124						40					
2012	124											

Tabel 13: totaal optredens landenoverzicht 2019 artiesten vgl. met 2018, 2017, 2016, 2015, 2014, 2013 en 2012
(bron: perfect & more bv)

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Alle optredens totaal	14.444	14.968	15.480	15.457	14.689	15.484	14.010	12.444	10.842	8.395	5.533
Top 50 optredens totaal	4.201	4.238	4.335	4.411	4.602	4.985	4.750	3.744	3.149	2.429	1.527
% van het totaal t.o.v. Top 50	29,09%	28,31%	28,00%	28,53%	31,32%	32,19%	33,90%	30%	29,00%	28,90%	27,60%

*Tabel 3: Totaal optredens vrgl met Top 50 meeste optreden 2019
(bron: perfect & more bv)*

Legenda bij tabel 13	
AU	Australië
AT	Oostenrijk
BE	België
BR	Brazilië
CA	Canada
CH	Zwitserland
CN	China
CZ	Tsjechië
DE	Duitsland
FR	Frankrijk
GB	Groot Brittannië
GR	Griekenland
HR	Croatië
HU	Hongarije
ID	Indonesië
IE	Ierland
IN	India
IT	Italië
JP	Japan
KOR	Zuid-Korea
MX	Mexico
NO	Noorwegen
PL	Polen
PT	Portugal
ROM	Roemenië
RU	Rusland
SE	Zweden
SNG	Singapore
SP	Spanje
TH	Thailand
TR	Turkije
VS	Verenigde Staten

Tabel 14: legenda

3. ONDERZOEKSRESULTAAT EN CONCLUSIES

3.1 Meetinstrument

Op basis van het TNORapport over 2004 in combinatie met de opinies van de opdrachtgever Buma Cultuur, van Nederlandse deskundigen en de methoden uit Zweden en Groot Brittannië uit 2004 is de volgende definitie als uitgangspunt voor onderzoek naar de export van Nederlandse populaire muziek geformuleerd en gebruikt voor de onderzoeken door Perfect & More bv (S. Kroeske) vanaf 2005.

De Exportwaarde van Nederlandse Populaire Muziek wordt op jaarlijkse basis gemeten aan de hand van de waarde die wordt gecreëerd door het gebruik van Nederlands muziekauteursrecht, muziekopnamen van Nederlandse artiesten en het verzorgen van optredens door Nederlandse muzikanten in het buitenland en direct daaraan gerelateerde activiteiten.

Definitie meetinstrument exportwaarde

Er wordt ieder onderzoeksjaar van drie hoofdsegmenten van waarde creatie uitgegaan: **Rechten**, **Opnamen** (goederen) en **Optredens** (muziekdiensten). Andere soorten inkomsten die op één of andere manier wel aan de muziekindustrie zijn gerelateerd, maar niet direct samenhangen met het gebruik en de exploitatie van muziekrechten, muziekopnamen en/of muziekuitvoeringen worden in dit onderzoek niet tot de muziekexport gerekend.

1. Rechten: auteursrechten (uitvoeringsrechten en mechanische rechten) en naburige rechten en inkomsten van royalties.
2. Opnamen/Goederen: geluidsdragers (fysiek en digitaal), merchandise, bladmuziek.
3. Optredens: muziekdiensten

Segmenten van waardecreatie in muziekexport

Hieronder een toelichting van elk van de drie hoofdsegmenten uit het figuur hierboven.

Rechten:

Bij rechten en royalties gaat het primair om het openbaar maken en verveelvoudigen van muziekwerken op de buitenlandse markt. De volgende onderdelen zijn te onderscheiden:

- a. Inkomsten uit het buitenland voor Nederlandse componisten, tekstdichters en uitgevers op basis van openbare uitvoeringsrechten. Deze gelden worden door collectieve rechtenorganisaties in het buitenland geïnd en doorgegeven aan BUMA. Zij zorgt voor de uitkering aan de rechthebbenden.
- b. Inkomsten uit het buitenland op basis van mechanische rechten voor Nederlandse componisten, tekstdichters en uitgevers. Deze gelden worden door de zusterorganisaties van Stemra geïncasseerd en aan haar doorgegeven. Stemra zorgt voor de uitkering aan de rechthebbenden.
- c. Inkomsten in verband met naburige rechten voor zover ze betrekking hebben op de openbare uitvoering van werken. Deze gelden komen toe aan personen en instanties die een erkend recht hebben op de uitvoering van een werk: uitvoerende artiesten en producenten.

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Deze gelden worden geïnd door zusterorganisaties van SENA. Zij zorgt voor de uitkering aan de rechthebbenden.

- d. De gelden die bestemd zijn voor de producenten van opnamen (muziekmaatschappijen) worden geïnd door de exploitant van de opname in het betreffende land en doorgaans direct doorgegeven aan de Nederlandse rechthebbende producent. Daar is geen collectieve organisatie bij betrokken.

Het onderdeel rechten is betrouwbaar en nauwkeurig in kaart te brengen door de medewerking met BUMA, Stemra en SENA.

Opnamen:

Door het toenemende belang van elektronische netwerken voor promotie en exploitatie van informatie (over nationale grenzen heen) wordt het steeds moeilijker om de exportwaarde van 'dragerloze opnamen' op de geijkte manieren vast te stellen.

Muziek wordt digitaal verkocht en gestreamd. De fysieke distributie van muziek wordt minder belangrijk. Daarmee wordt de medewerking van de 'digitale muziekindustrie' belangrijk. Downloads vallen in 2006 nog buiten het onderzoek, maar zijn sinds 2007 meegenomen omdat ze steeds meer een substantiële plaats innemen binnen de waardecreatie. Dragerloze tracks en clips vallen onder het segment *opnamen*.

Onder de noemer 'opnamen' valt dus de export van fysieke en digitale goederen die hun waarde ontleen aan de direct en indirecte associatie met Nederlandse muziek of muzikanten te weten:

- a. Geluidsdragers met Nederlandse muziek en dragerloze Nederlandse muziek die wordt geëxporteerd en waarover de rechten in Nederland zijn afgedragen bij de productie. Inkomsten uit in Nederland geperste en in het buitenland verkochte geluidsdragers met Nederlandse populaire muziek betreft cd's, vinyl, dvd's.
- b. Bladmuziek. Inkomsten uit in Nederland uitgegeven en gedrukte, en in het buitenland verkochte bladmuziek met Nederlandse populaire muziek (dit speelt een erg kleine rol).
- c. Merchandise. Inkomsten uit verkoop in het buitenland van merchandise van Nederlandse acts.

Verkopen (a) kunnen redelijk nauwkeurig gevolgd worden, maar nemen een steeds minder grote rol in. Voor (b) en (c) is meer medewerking vereist van het werkveld. We kunnen hier slechts van een gefundeerde schatting spreken.

Optredens:

Inkomsten op basis van gages en uitkoopsommen die Nederlandse artiesten ontvangen wanneer ze in het buitenland optredens verzorgen. Auteursrechten die hierbij in het geding zijn, worden afgedragen bij de uitvoeringsrechten (openbaarmaking). Geldstromen lopen van de buitenlandse podia en promotors via agenten, boekingskantoren en managers.

De inkomstenstroom is een gefundeerde schatting. Om de exacte inkomsten voor optredens te vragen, voelt alsof je naar iemands pincode vraagt. Door de relatie die door de jaren heen is/wordt opgebouwd met betrokkenen (management) is het mogelijk om door een geheimhoudingsverklaring toch gegevens te ontvangen en daarmee steeds nauwkeurigere informatie te verwerken. De gegevens worden dan in het totaal verwerkt en zijn niet individueel zichtbaar. Het zou ideaal zijn indien van alle optredens de inkomsten concreet bekend zouden zijn, waardoor het onderzoek een nog betere waarde krijgt.

De verdeling in het onderzoeksresultaat komt daarmee op de segmenten: rechten, opnamen en optredens.

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

3.2 Exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek

Deze paragraaf bevat de gefundeerde schatting van de exportwaarde van Nederlandse populaire muziek voor het peiljaar 2019.

Het gaat om de concentratie op de waarde die in het buitenland gerealiseerd wordt met de Nederlandse muziek (in hoofdzaak Nederlands intellectueel eigendom (IE), evenals opnamen en optredens van Nederlandse artiesten).

De belangrijkste informatiebronnen die hiervoor gebruikt zijn, komen van de instanties die over deze gegevens beschikken (zie paragraaf 1.6)

De exportwaarde van de Nederlandse Populaire Muziek is in 2019 licht gedaald in vergelijking met 2018.

De totale toegevoegde waarde (rechten, opnamen en optredens) die in 2019 is gerealiseerd met de export van Nederlandse populaire muziek bedraagt ruim € 214,125 miljoen (tabel 15). 71.89 Procent daarvan komt voor rekening van de dancemuziek (optredens en opnamen). In geld is dit bijna € 154 miljoen.

Van de Nederlandse muziekexport is 13,17 procent afkomstig uit auteursrecht en naburige rechten (ruim € 28,2 miljoen).

Een vergelijking we deze bedragen met het voorgaande jaar is te vinden in tabel 15, 16, 17, 18, 19, 20

Rechten	2019	%
Buma	17.990.058	8,40%
Stemra	5.179.741	2,42%
Sena	5.040.883	2,35%
Subtotaal	28.210.682	13,17%
Opnamen	2019	
Dance labels	8.898.000	4,16%
Majors	1.329.000	0,62%
Indies	2.224.500	1,04%
Buit. signings	<u>775.000</u>	<u>0,36%</u>
Subtotaal	13.226.500	6,18%
Optredens	2019	
Dance/EDM	145.028.000	67,73%
Overig	<u>27.660.000</u>	<u>12,92%</u>
Subtotaal	172.688.000	80,65%
Totaal	214.125.182	100%
min 1,01 % t.o.v. 2018		

2018	%
15.894.290	7,34%
5.632.654	2,60%
7.988.797	3,69%
29.515.741	13,63%
2018	
9.082.500	4,19%
1.219.000	0,56%
2.085.008	0,96%
<u>749.500</u>	<u>0,35%</u>
13.136.008	6,06%
2018	
149.907.100	69,23%
<u>23.985.136</u>	<u>11,08%</u>
173.892.236	80,31%
216.543.985	100%
plus 7,53 % t.o.v. 2017	

2017	%
13.929.307	6,91%
3.620.693	1,80%
<u>4.948.940</u>	<u>2,46%</u>
22.498.940	11,17%
2017	
8.650.000	4,30%
1.060.000	0,53%
2.014.500	1,00%
<u>710.000</u>	<u>0,35%</u>
12.434.500	6,18%
2017	
143.707.300	71,36%
<u>22.736.700</u>	<u>11,29%</u>
166.444.000	82,65%
201.377.440	100%
plus 0,26 % t.o.v. 2016	

Tabel 15: Exportwaarde van de Nederlandse Populaire Muziek 2019 + vergelijking met 2018 en 2017
(bron: perfect & more bv)

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Exportwaarde over de jaren van het onderzoek sinds 2004

Exportwaarde	
2004	31,6
2005	32,5
2006	35,9
2007	43,5
2008	50,2
2009	64,9
2010	81,44
2011	100,14
2012	130,95
2013	158,8
2014	186,6
2015	183,26
2016	196,246
2017	201,377
2018	216,543
2019	214,125

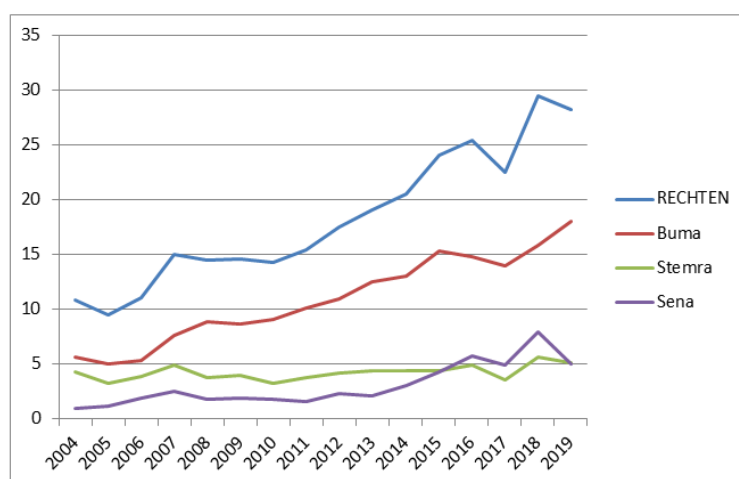

Tabel 16: Overzicht exportcijfers over de jaren vanaf de start van het onderzoek
(bron: perfect & more bv)

Exportwaarde over de jaren van onderzoek per segment aangegeven in tabel 17, 18, 19, 20

RECHTEN

jaar	RECHTEN	Buma	Stemra	Sena
2004	10,9	5,6	4,3	1
2005	9,5	5	3,3	1,2
2006	11,1	5,3	3,9	1,9
2007	15	7,6	4,9	2,5
2008	14,5	8,9	3,8	1,8
2009	14,6	8,7	4	1,9
2010	14,26	9,12	3,29	1,85
2011	15,42	10,1	3,73	1,59
2012	17,47	10,92	4,19	2,36
2013	19,04	12,55	4,41	2,08
2014	20,49	13,06	4,41	3,02
2015	24,05	15,35	4,42	4,28
2016	25,46	14,78	4,93	5,75
2017	22,498	13,93	3,62	4,95
2018	29,515	15,89	5,63	7,99
2019	28,21	17,99	5,18	5,04

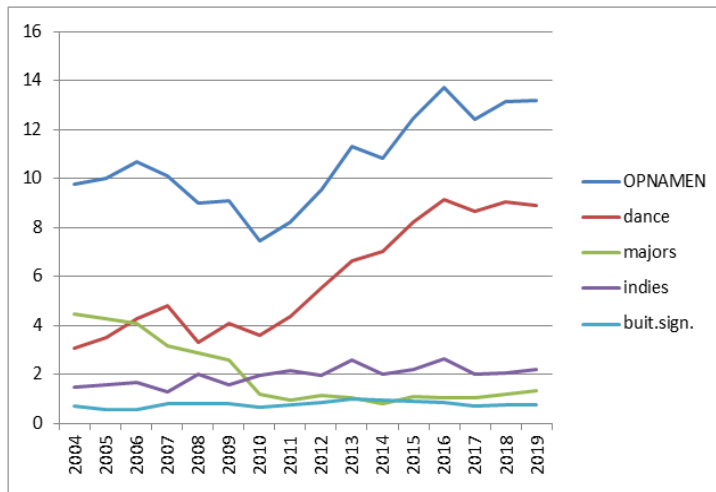
Tabel 17: Rechten
(bron: perfect & more bv)

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Exportwaarde over de jaren van onderzoek per segment
aangegeven in tabel 17, 18, 19, 20

OPNAMEN

jaar	OPNAMEN	dance	majors	indies	buit.sign.
2004	9,8	3,1	4,5	1,5	0,7
2005	10	3,5	4,3	1,6	0,6
2006	10,7	4,3	4,1	1,7	0,6
2007	10,1	4,8	3,2	1,3	0,8
2008	9	3,3	2,9	2	0,8
2009	9,1	4,1	2,6	1,6	0,8
2010	7,45	3,61	1,19	1,96	0,69
2011	8,24	4,39	0,95	2,15	0,75
2012	9,55	5,56	1,15	1,99	0,85
2013	11,34	6,67	1,04	2,61	1,02
2014	10,83	7,02	0,81	2,04	0,96
2015	12,46	8,22	1,12	2,21	0,91
2016	13,73	9,15	1,08	2,65	0,85
2017	12,43	8,65	1,06	2,01	0,71
2018	13,14	9,08	1,22	2,09	0,75
2019	13,22	8,9	1,33	2,22	0,775

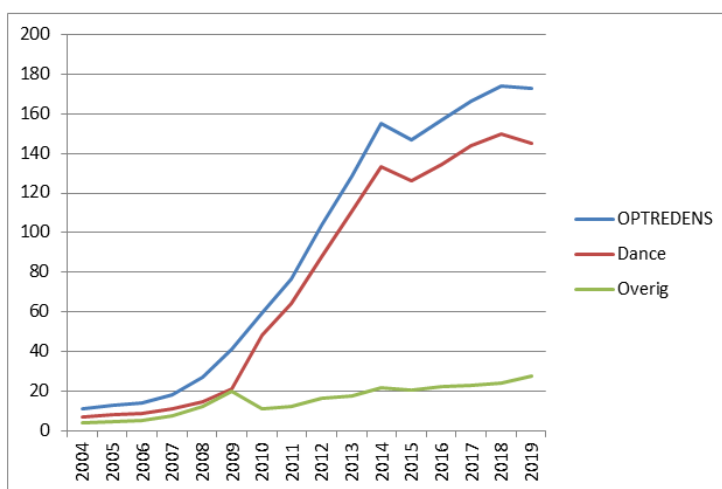

Tabel 18: Opnamen
(bron: perfect & more bv)

Exportwaarde over de jaren van onderzoek per segment
aangegeven in tabel 17, 18, 19, 20

OPTREDENS

jaar	OPTREDENS	Dance	Overig
2004	10,9	6,9	4
2005	13	8,2	4,8
2006	14,1	8,9	5,2
2007	18,4	10,8	7,6
2008	26,8	14,5	12,3
2009	41,2	21,4	19,8
2010	59,73	48,54	11,19
2011	76,48	64,13	12,35
2012	103,84	87,56	16,28
2013	128,42	110,79	17,63
2014	155,28	133,33	21,95
2015	146,75	126,36	20,39
2016	157,05	134,69	22,36
2017	166,44	143,7	22,74
2018	173,892	149,91	23,98
2019	172,688	145,03	27,66

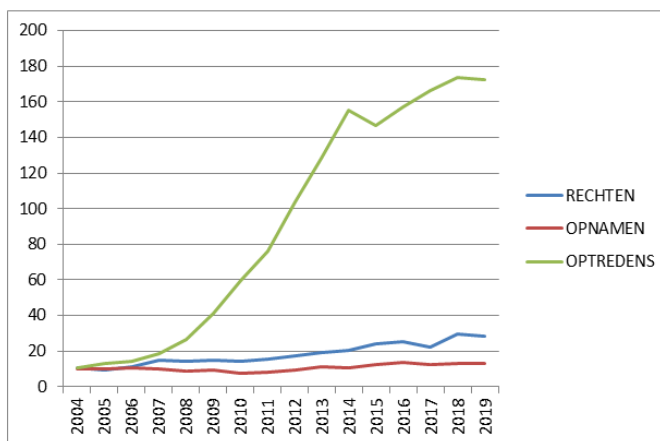
Tabel 19: Optredens
(bron: perfect & more bv)

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Exportwaarde over de jaren van onderzoek per segment
aangegeven in tabel 17, 18, 19, 20

RECHTEN, OPNAMEN, OPTREDENS

jaar	RECHTEN	OPNAMEN	OPTREDENS
2004	10,9	9,8	10,9
2005	9,5	10	13
2006	11,1	10,7	14,1
2007	15	10,1	18,4
2008	14,5	9	26,8
2009	14,6	9,1	41,2
2010	14,26	7,45	59,73
2011	15,42	8,24	76,48
2012	17,47	9,55	103,84
2013	19,04	11,34	128,42
2014	20,49	10,83	155,28
2015	24,05	12,46	146,75
2016	25,46	13,73	157,05
2017	22,49	12,43	166,44
2018	29,51	13,14	173,89
2019	28,21	13,23	172,69

Tabel 20: De drie segmenten van waardecreatie
(bron: perfect & more bv)

In bovenstaand overzicht is duidelijk te zien dat het onderdeel **Optredens** een erg groot aandeel heeft.

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

3.3 Nawoord

Het op jaarlijkse basis onderzoeken van de resultaten van de Exportwaarde van de Nederlandse Populaire Muziek maakt duidelijk dat de investeringen die worden gepleegd door de vele betrokkenen (zoals de overheid, bedrijven als Buma Cultuur, de Nederlandse muziekindustrie, artiesten, management, componisten/tekstschrijvers, producers) voordeel opleveren.

De resultaten van 2019 tonen een stabilisatie aan, echter op de achtergrond is een verbreding te constateren. Die verbreding doet zich voor zowel bij Dance als bij Pop. Bij Pop is dat vooral in Duitsland, België, Frankrijk en Verenigd Koninkrijk. Bij Dance is dat o.a. in China.

Nederland speelt een grote rol op het gebied van Dance/EDM.

Voor wat betreft de aanpak en stimulering voor de pop (rock) muziek buiten de eigen grenzen, is het een kwestie van het hebben van een goed plan, onderzoek naar onderscheidend vermogen. Zonder plan geen kans.

Vooruitlopend op het onderzoek voor 2020 is al te constateren dat er door de komst van het Covid-19 virus een terugval is die richting de 75% zal gaan voor optredens.

Vooruitkijkend naar de toekomst is het maken van plannen en het bouwen aan het 'merk' van de artiest van groot belang voor een succesvolle buitenlandexploitatie. Een verbreding van de aanpak voor succes is nu nog belangrijker.

Een succesvolle buitenlandexploitatie kan bijdragen aan een economisch meer gezonde muziekbranche en voor een bloeiende muziekcultuur.

Zoals we de afgelopen jaren steeds hebben genoemd, is dat de Nederlandse DJ's hebben aangetoond dat er een uitstekend verdienmodel is voor het dance-product.

Van jongs af aan oefenen met een eigen dj-set. Ervaring opdoen eerst in kleine kring en samenwerkingen zoeken met succesvolle collega's. De social media als promotiepodium, views (YouTube) en airplay (o.a. podcasts, eigen radioshow's) en stories via Instagram leveren extra exposure en naamsbekendheid op.

Het digitale domein is een steeds belangrijker en onmisbaar element geworden in het promotie- en verdienmodel. Kleine clubs om op te treden, worden grotere, de grotere clubs, worden festivals en soms zelfs eigen evenementen. Nederland wordt Europa, Europa wordt de wereld, en internationaal bestaat dan ook niet meer. Optredens zijn belangrijker dan albums en singles uitbrengen, maar releases horen er wel bij, vaak als pure promotie. Streaming platforms spelen daarbij een goede rol. Bij deze platforms speelt de kwaliteit en stabiliteit ervan wel een grote rol.

Als side-note blijven we opmerken dat een snelle carrière ook nadelen kan opleveren. (Mentale) gezondheid, conditie en ontwikkeling van talent moet voldoende aandacht krijgen, goed management is belangrijk, evenals de sociale begeleiding en daarmee werken aan een meer duurzame carrière. De droom van een succesvolle carrière als jonge DJ is prachtig, maar er zijn veel voorbeelden hoe die carrière kapot gaat door alsmaar door te gaan en je conditie, gezondheid niet serieus te nemen.

Voor de popmuziek is een gerichtere aanpak voor een regio belangrijk en dus focus op die regio, met een concurrentie analyse, goed plan van aanpak, goed voorbereide sociale media promotie en nog directer de fans weten te bereiken om een basis te leggen voor succes.

Met het betreden van de buitenlandse markt met optredens (cultureel kapitaal) wordt niet alleen het economisch kapitaal verhoogd, maar tevens het sociale kapitaal (relaties, netwerken, status, levensstijl).

LITERATUUR en andere bronnen

- Bergen, Mark van (2018), *Dutch Dance 1988 – 2018*. Mary Go Wild
- Boel, J. & Steenkiste, M. van, (2007), *De terugkeer van de Vikingen: hoe Denemarken zijn popmuziek aan de wereld verkocht*. Belgisch artikel over Music Export Denmark (MXD) <http://www.goddeau.com/content/view/4137>.
- Bourdieu, P., (1993) *The field of cultural production*, Columbia University Press, Cambridge, Polity press.
- Buma Cultuur jaarverslag (2019).
- BUMA/Stemra jaarverslag (2019).
- djmag.com/top100djs/ (2019).
- Elberse, Anita (2013) *Blockbusters*. Uitgever Henry Holt & co.
- Forss, K. en Podolieva, K., (2002). *The export of Swedish Music Industry 2001*. A report from Export Music Sweden. Andante Consultants
- Gradvall, Jan & Akinmade Åkerström, Lola (2017). Swedish pop exports – Sweden – one of the leading pop-music nations today. Swedish Institute
- Hoekman, G.J., (2010) *Over de grens, het internationale succes van Nederlandse popmuziek*, uitgeverij Thomas Rap.
- Kroeske, S., (2019) *Exportwaarde van Nederlandse Populaire Muziek 2018* (in opdracht van Buma Cultuur). Hilversum: Perfect & More bv.
- Nevels, Godfried, (2017) *Dutch in the USA, Nederlandse muzikanten in Amerika*. Uitgeverij Aspect
- Nvpi.nl (2019).
- Pels, D., (1992) *Pierre Bourdieu, Opstellen over smaak, habitus en het veldbegrip*, (Essays on taste, habitus and the field concept), 2^e druk, Amsterdam, Van Gennep.
- Rutten, Paul & Hoogendoorn, Joost (2006). *Exportwaarde van Nederlandse Populaire Muziek 2004* (in opdracht van Buma Cultuur). Delft: TNO Informatie- en Communicatietechnologie.
- SENA jaarverslag (2019).
- Voskuil, Peter. (2017) *Dutch Mountains*. Uitgeverij Jea
- Wikström, Patrik (2013) *The Music Industry*. www.politybooks.com
- Workman, Daniel (2019) Top Sheet Music Exporting countries. <http://www.worldstopexports.com/top-sheet-music-exporting-countries/>
<https://www.facebook.com/dutch.impact/>
- Sociale media en websites van Nederlandse artiesten en platforms.
- www.bandsintown.com
- www.beatport.com
- www.billboard.biz
- www.dutchmusicexport.com/
- www.facebook.com
- www.forbes.com
- gigs.gigatools.com
- www.instagram.com
- www.landafkorting.nl
- www.partyflock.nl
- www.residentadvisor.com
- www.twitter.com
- www.wikipedia.com

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

BIJLAGEN

Bijlage 1: Europa tour 2019 - DE STAAT

Tussen 31 januari 2019 en 14 december 2019 in totaal 59 optreden buiten Nederland, met een tour in het voorjaar (januari-maart) en najaar (oktober-december)

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Bijlage 2: **GOLD** 'Would it kill you to smile? European tour 2019:

GOLD
WOULD IT KILL YOU TO SMILE? EUROPEAN TOUR

08.09.2019	- PL	- ALEKSANDRÓW ŁÓDZKI @ SUMMER DYING LOUD
14.09.2019	- NL	- ROTTERDAM @ BAROEG OPEN AIR
17.09.2019	- BE	- ANTWERPEN @ TRIX
18.09.2019	- FR	- LYON @ LE FARMER
19.09.2019	- FR	- BIARRITZ @ ATABAL
20.09.2019	- FR	- POITIERS @ CONFORT MODERNE
21.09.2019	- FR	- RENNES @ LES LUNATIQUES FESTIVAL
22.09.2019	- FR	- PAU @ LA FERRONNERIE
23.09.2019	- ES	- BARCELONA @ BOVEDA
24.09.2019	- ES	- MADRID @ NAZCA
25.06.2019	- PT	- LISBÃO @ RCA CLUB
26.09.2019	- PT	- PORTO @ MAUS HABITOS
27.09.2019	- ES	- PORTUGALETTE @ GROOVE
03.10.2019	- NL	- DEN HAAG @ PAARD
26.10.2019	- NL	- GRONINGEN @ VERA
28.10.2019	- DE	- HAMBURG @ MARTHALLE
29.10.2019	- DK	- KØBENHAVN @ IDEAL BAR
30.10.2019	- SE	- GÖTEBORG @ FANGELSET
31.10.2019	- NO	- OSLO @ SUITZ
01.11.2019	- SE	- MALMÖ @ PLAN B
02.11.2019	- DE	- KIEL @ ALTE MEIEREI
03.11.2019	- DE	- BERLIN @ KANTINE AM BERGHAIN
05.11.2019	- SK	- TRNAVA @ MALÝ BERLÍN
06.11.2019	- SK	- BRATISLAVA @ KULTURÁK KLUB
07.11.2019	- HU	- BUDAPEST @ ROBOT
08.11.2019	- PL	- KRAKÓW @ SOULSTONE GATHERING
09.11.2019	- DE	- LEIPZIG @ UT CONNEWITZ
07.12.2019	- DE	- KÖLN @ UNHOLY PASSION FEST
27.12.2019	- NL	- AMSTERDAM @ MELKWEG
30.01.2020	- DE	- ASCHAFFENBURG @ COLOS-SAAL

SLAM aisa music ATTRACT

Bijlage 3: **I AM OAK** Japan tour 2019

アイム・オーク OSMOSIS
「オズモーシス」
ALBUM RELEASE SHOWS
アルバムリリースショー

AM OAK

10/05 (土)	Matsumoto 松本	Give Me Little More
10/06 (日)	Kobe 神戸	Space Eauuu
10/07 (月)	Nagoya 名古屋	K.D.Japon
10/09 (水)	Osaka 大阪	Hard Rain
10/10 (木)	Takamatsu 高松	Toonice
10/11 (金)	Hiroshima 広島	Space O92
10/12 (土)	Shibuya 渋谷	Home

all shows with
The World of Dust

アイム・オーク オズモーシス
out on sign-pole records
9月29日 www.sign-pole.com

sign-pole records *Sign-pole records* www.sign-pole.com www.iamoak.com

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Bijlage 4: MDL Beast Festival 19-21 december in Riyadh, Saudi Arabië met veel NL namen

Bijlage 5: Yellow Claw China tour 2019

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Bijlage 6: **Top tours** overzicht Billboard magazine februari 2019, op #28 André Rieu

Top Tours				
	ARTIST	TOTAL GROSS	TOTAL ATTENDEES	NO. OF SHOWS
1	ELTON JOHN	\$23,423,463	171,317	12
2	KISS	\$19,565,911	169,788	15
3	MICHAEL BUBLÉ	\$16,962,087	130,086	11
4	JUSTIN TIMBERLAKE	\$14,696,800	127,288	9
5	ED SHEERAN	\$13,741,640	180,720	5
6	ERIC CHURCH	\$12,491,474	118,985	8
7	TRAVIS SCOTT	\$12,231,402	149,963	11
8	PANIC! AT THE DISCO	\$11,331,480	169,937	13
9	CHER	\$9,937,169	87,343	7
10	JAMES TAYLOR	\$9,773,219	108,187	14
11	MAROON 5	\$7,367,287	71,746	4
12	BLAKE SHELTON	\$7,065,489	79,686	7
13	BOB SEGER & THE SILVER BULLET BAND	\$6,868,007	62,558	5
14	KELLY CLARKSON	\$6,828,222	107,125	11
15	POST MALONE	\$6,777,642	92,187	7
16	TWENTY ONE PILOTS	\$6,676,182	105,904	9
17	BRUNO MARS & CARDI B	\$6,473,471	14,152	1
18	BOYZONE	\$4,490,761	76,596	11
19	FLEETWOOD MAC	\$4,372,009	27,608	2
20	BACKSTREET BOYS	\$4,350,744	30,416	9
21	GEORGE STRAIT	\$4,333,646	33,937	2
22	METALLICA	\$4,026,555	31,453	2
23	SARAH BRIGHTMAN	\$3,817,749	41,347	17
24	AEROSMITH & POST MALONE	\$3,623,987	12,894	1
25	TOBY MAC	\$3,559,146	100,106	14
26	LAURYN HILL	\$3,460,927	46,545	7
27	EAGLES	\$3,280,830	19,645	2
28	ANDRÉ RIEU	\$3,266,584	39,257	6
29	EMINEM	\$3,089,448	31,621	1
30	LADY GAGA	\$2,944,482	10,699	2

Bron: billboard.com

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Bijlage 7: Altin Gün – European Tour 2019, North America Tour 2019, zomer + najaar

Altin Gün

2019 EUROPEAN TOUR

20-04	Motel Monique	Rotterdam (NL)	19-08	Kaserne	Basel (CH)
SOLD OUT	IF	Ankara (TR)	22-08	E-werk	Erlangen (DE)
21-04	IF	Besicelir (FR)	23-08	Franz Mehlhose	Bruck (DE)
SOLD OUT	Salon IKSV	Istanbul (TR)	24-08	Peter Weiss Haus	Rostock (DE)
SOLD OUT	Salon IKSV	Istanbul (TR)	25-08	Vega	Copenhagen (DK)
SOLD OUT	Salon IKSV	Istanbul (TR)	26-08	Atlas	Aarhus (DK)
SOLD OUT	Paradise	Amsterdam (NL)	SOLD OUT	Brückner	Berlin (DE)
SOLD OUT	Auto Mechanique	Brussels (BE)	28-08	UT Connewitz	Leipzig (DE)
05-09	Bevrijdingsfestival	Limburg (NL)	30-08	Tower Club	Bremen (DE)
06-09	Bevrijdingsfestival	Utrecht (NL)	31-08	Bibe Jazz	Hamburg (DE)
SOLD OUT	Café de la Danse	Paris (FR)	01-09	Junkyard Festival	Dortmund (DE)
SOLD OUT	Paris East	London (GB)	02-09	We Love Green	Paris (FR)
12-09	San Isidro Festival	Madrid (ES)	03-09	Barby	Tel Aviv (IS)
14-09	Le 106	Rouen (FR)	14-09	Les Escapades	Chateau-A. (FR)
18-09	Uhu	Rennes (FR)	15-09	Festi'Neuch	Neuchâtel (CH)
19-09	Fols Studiant	Nantes (FR)	17-09	Fluc	Vienna (AU)
17-09	Krakatoe	Bordeaux (FR)	19-09	Kulturladen	Konstanz (DE)
18-09	L'Epicierie Moderne	Lyon (FR)	20-09	Dieselstrasse	Baslingen (DE)
			21-09	Modular Festival	Augsburg (DE)
			22-09	Schmitt Open Air	Schmitt (DE)
			02-10	Down the Rabbit Hole	Ewijk (NL)

BUP

Altin Gün

North American Tour 2019

12-13 July	CAN	Winnipeg	Winnipeg Folk Festival
14 July	CAN	Guelph	Hillside Festival
16 July	CAN	Montreal	Fairmount Theatre
18 July	CAN	Sudbury	River & Sky Festival
19 July	CAN	Hamilton	Strangewaves Festival
20 July	CAN	Toronto	Beaches Jazz Festival
22 July	USA	Boston - MA	The Sinclair
24 July	USA	New York - NY	Rough Trade
25 July	USA	Philadelphia - PA	Kung Fu Necktie
26 July	USA	Kingston - NY	The Anchor
27 July	USA	Washington - DC	Rock & Roll Hotel
29 July	USA	Chicago - IL	Lincoln Hall
30 July	USA	Minneapolis - MN	Turf Club
3-4 August	USA	Portland - OR	Pickathon
5 August	USA	Seattle - WA	Crocodile
8 August	USA	Los Angeles - CA	Teragram Ballroom
9 August	USA	Los Angeles - CA	The Greek
10 August	USA	San Francisco - CA	Outside Lands

AYO

BUP

HEADLINE

poster: martha liddle

PARADE

Altin Gün

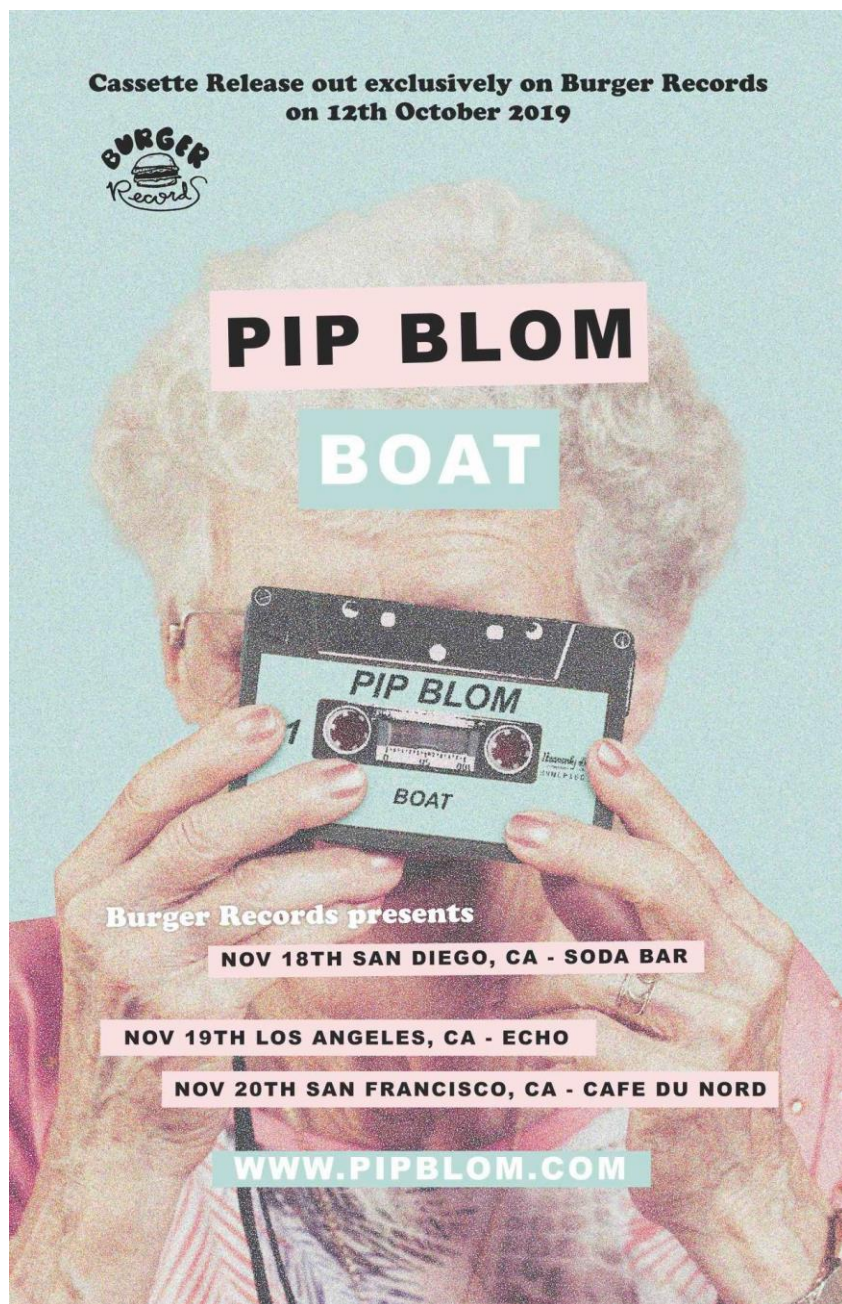
NORTH AMERICAN TOUR
OCTOBER 2019

* SUPPORT TAME IMPALA

Irving	OCT 2	The Pavillion at Toyota Music Factory
Houston	OCT 5	White Oak Music Hall
Denver	OCT 7	Mission Ballroom
Denver	OCT 8	Mission Ballroom
Moreno Valley	OCT 12	Desert Daze Festival
San Francisco	OCT 13	The Independent
Seattle	OCT 14	Neumos
Portland	OCT 15	Mississippi Studios
Montreal	OCT 17	Théâtre Rialto
Hamden	OCT 18	Space Ballroom
New York	OCT 19	Elsewhere

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Bijlage 8: Pip Blom USA tour November 2019

**Cassette Release out exclusively on Burger Records
on 12th October 2019**

**BURGER
Records**

PIP BLOM

BOAT

Burger Records presents

NOV 18TH SAN DIEGO, CA - SODA BAR

NOV 19TH LOS ANGELES, CA - ECHO

NOV 20TH SAN FRANCISCO, CA - CAFE DU NORD

WWW.PIPBLOM.COM

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Bijlage 9: Delain North America Tour, European Tour

DELAIN *amorphis*

WITH VERY SPECIAL GUEST
ANNEKE
VAN GIERBERGEN

NORTH AMERICAN TOUR 2019

09.19 PHILADELPHIA, PA - THEATRE OF LIVING ARTS	10.06 SEATTLE, WA - EL CORAZÓN
09.20 NYC, NY - IRVING PLAZA	10.08 SACRAMENTO, CA - ACE OF SPADES
09.21 WORCESTER, MA - THE PALLADIUM	10.09 SAN FRANCISCO, CA - SLIM'S
09.22 CLIFTON PARK, NY - UPSTATE CONCERT HALL	10.10 WEST HOLLYWOOD, CA - ROXY THEATRE
09.23 MONTRÉAL, QC - CLUB SODA	10.11 ANAHEIM, CA - THE GROVE
09.24 OTTAWA, ON - MAVERICKS	10.12 TEMPE, AZ - MARQUEE THEATRE
09.25 QUÉBEC CITY, QC - SALLE MULTI	10.14 ENGLEWOOD, CO - GOTHIC THEATRE
09.26 TORONTO, ON - OPERA HOUSE	10.15 KANSAS CITY, MO - THE TRUMAN
09.27 CLEVELAND, OH - AGORA THEATRE	10.16 DALLAS, TX - TREES
09.28 JOLIET, IL - THE FORGE	10.17 HOUSTON, TX - SCOUT BAR
09.29 MILWAUKEE, WI - TURNER HALL	10.19 TAMPA, FL - ORPHEUM
09.30 MINNEAPOLIS, MN - THE CABOOZE	10.20 ATLANTA, GA - THE MASQUERADE
10.02 CALGARY, AB - DICKENS	10.21 BALTIMORE, MD - SOUNDSTAGE
10.03 EDMONTON, AB - STARLITE ROOM	
10.05 VANCOUVER, BC - THE VENUE	

NUCLEAR BLAST